

**SORRY EIK.
WE ZIJN NU
EENMAAL BETER.**

OH912 / V2A
MASTER OAK
BROWN

UNILIN MASTER OAK.
THE FUTURE OF DECORATIVE PANELS.

UNILIN
unilpanels.com

KLIK HIER VOOR MEER INFO

Spelen met constructies door Léon Wuidar

Léon Wuidar is al meer dan vijftig jaar een kunstenaar met vele facetten: schilder, graveur, tekenaar, illustrator van boeken ... Hij werd in 1938 geboren in Luik en begon in 1955 op eigen houtje te schilderen. In 1963 stopte hij met figuratieve kunst en wierp zich op het abstracte. In 1959 werd hij docent tekenen en vanaf halfweg de jaren 1970 doceerde hij grafische kunst aan de Academie voor Schone Kunsten van Luik, samen met Jacques Charlier.

Overtuigd als hij is van de verstandhouding tussen de beeldend kunstenaar en de bouwheer zie je zijn hand in heel wat projecten – waarvoor hij met tal van architecten samenwerkte – in Wallonië (bas-reliëf in het universiteitsrestaurant van Le Sart-Tilman), Parijs (gebrandschilderde lambrisering in de crèche des Abbesses), Maastricht (glazen borstwering) en Darmstadt (composities voor de Telecommunicatie van de RFA). Een gesprek.

Hoe ziet u het samenspel tussen grafische kunst en architectuur vandaag?

Streetart en stadskunst zijn alomtegenwoordig vandaag de dag. Dit soort interventies roept vaak vragen op en is niet altijd terecht. Je zou je haast afvragen of ze de Mexicaanse traditie van muurschilderingen in de jaren 1950 wel nog kennen. Ik laat de muren, in de mate van het mogelijke, zoals de architect ze

heeft bedacht. Mijn werk zit meer hogerop, bij het bedenken, wat ik in overleg doe met de bouwheer.

Aan welk soort realisaties heeft u meegewerkt?

Soms zijn dat heel bescheiden projecten. Het moeten er een dertigtal zijn. Ik probeer ze altijd zoveel mogelijk af te stemmen op het gebouw zelf, in die mate dat ze soms gewoon bijna onzichtbaar zijn. Voor mij moeten ze overeenstemmen met de 'aard' van de omgeving.

Elke realisatie is een nieuwe, unieke ervaring. Mijn eerste samenwerking was met André Jacqmain, de gevel van het restaurant van de universiteit van Luik in Le Sart Tilman. Een van de enige keren dat ik zelf kon kiezen waar ik zou werken. Het rechthoekige stuk boven de ingang, het meest afgeschermd, leek me de ideale keuze. Ik hield ook van de asymmetrie door de twee ramen in de rechtehoek, waardoor ik dit element in de muur op een bijzondere geometrische manier moest verwerken. Mijn samenwerkingen met Charles Vandenhove, Roger Bastin en Claude Strebelle verliepen heel natuurlijk, vaak in een perfecte symbiose.

Hoe ziet u de combinatie van de driedimensionale ruimte en het grafische plan?

In 1999 kreeg ik de vraag een schermrooster te maken voor de ingang van het Ministère de l'Équipement et des Transports (MET) van het Waals Gewest in Namen, een belangrijke doorgangspolek. Vanop een afstand zie je het volledige rooster en de geometrische

elementen van de compositie, maar wanneer je dichterbij komt, zie je de fijne gravures tussen de elementen. Die twee invalshoeken vallen samen, zodat je het werk vanaf de eerste oogopslag nooit helemaal hebt gezien. Je kan er dus telkens opnieuw naar kijken.

Ook in mijn schilderkunst kun je een dynamiek zien die speelt met verticalen, horizontalen en kleuren. Je ziet een schilderij nooit twee keer op dezelfde manier, er komt diepte bij, lagen die over elkaar komen te liggen. De toeschouwer is de enige die bepaalt wat hij ziet.

Hoe heeft u uw eerste schilderprojecten aangepakt?

Ik begon met tekenen op snippers papier, zonder echte orde. Vervolgens nam ik de radicale beslissing te gaan werken in schriften met pH-neutraal papier, heel nauwgezet. Het moeten er vandaag een twintigtal zijn. Dit is een manier om elementen bij elkaar te brengen die me later van pas kunnen komen. Je vindt er projecten in voor schilderingen, maar ook voor gravures en vloeren.

Zitten er ook meer 'architecturale' onderzoeken in?

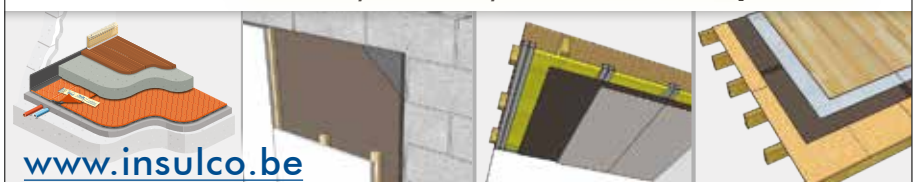
Ik heb altijd gevoel voor architectuur gehad. Ik herinner me nog heel goed dat ik, toen ik tien was, op vakantie was in Oostende. Ik stond bewonderend te kijken naar het postgebouw van architect Gaston Eysselinck, een meesterwerkje van de avant-garde. Ik had ook belangstelling voor Henry Van de Velde, zijn werk had indruk op me gemaakt. Helaas

insulco
insulation products

Dunne akoestische oplossingen voor: vloeren, wanden, muren en valse plafonds

p. 19

www.insulco.be

KLIK HIER VOOR MEER INFO

Léon Wuidar - Rose, 18 okt. 1981, 1981 - Oil on canvas - 80 x 80 cm - 31 1/2 x 31 1/2 in
 Courtesy van de kunstenaar en rodolphe janssen, Brussel - Credit foto: HV photography

Léon Wuidar - 25 april 2020, 2020 - Oil on canvas - 60 x 60 cm - 23 5/8 x 23 5/8 in
 Courtesy van de kunstenaar en rodolphe janssen, Brussel - Credit foto: HV photography

heb ik die betovering nooit met mijn ouders kunnen delen en slechts heel zelden met mijn medeleerlingen van toen. Dus liet ik dit vrij eenzame parcours maar links liggen. Ik had echter nooit architect kunnen zijn en me houden aan een heleboel regels die bij het beoefenen van architectuur horen.

Charles Vandenhove was heel tevreden met de opdracht voor mijn huis in Esneux, herinner ik me, want ik was volgens hem de ideale klant. De bouw duurde twee jaar. Het metselwerk was in handen van een klein bedrijf: een metselaar, zijn zoon en een hulp. Ik kende Charles Vandenhove al sinds het begin van de jaren 1960 en bewonderde zijn bakstenen huis. Gezien het budget waarover ik

beschikte, stelde hij me voor te werken met betonblokken en elke schets die hij me voorlegde, was nog inventiever dan de vorige.

Later, in de jaren 1990, werd het huis uitgebouwd. Logisch dat ik opnieuw aanklopte bij Charles Vandenhove. Het was de bedoeling (en daar is hij ook in geslaagd) de twee delen, het nieuwe en het oude, op een unieke manier op elkaar te laten aansluiten, zodat ze uiteindelijk één huis zouden vormen.

Heeft u een bepaalde manier in uw hoofd van hoe we naar uw schilderijen moeten kijken?

Ja, dat denk ik wel. We zijn er met onze blik vooral op gericht te bewegen en meteen iets

te lezen, boven/onder, links/rechts. De lichte vorm is iets dominanter, de donkere houdt zich op de achtergrond. In zekere zin integreer ik die gegevens. Maar de dingen zijn niet altijd zo eenvoudig, het is even belangrijk verschillende manieren te suggereren om naar eenzelfde werk, eenzelfde structuur te kijken. De toeschouwer mag nooit weten wat hij moet of kan zien. Elk schilderij moet een raadsel blijven.

Hoe ziet u architectuur vandaag?

Ik denk dat de dingen, gelukkig maar, flink veranderd zijn de laatste vijftientig jaar. Vrijstaande fermettes zijn niet meer zo in trek, tegenwoordig wordt er vaker voor

modern en gedurfd gekozen. Toen ik mijn betonnen huis bouwde, dachten de dorpeelingen dat ik een stal neerzette. Sommige voorbeelden van moderne architectuur kan ik echt niet volgen. In de architectuur van Vandenhove en Bastin voelde ik dat ik iets kon betekenen, we voelden elkaar aan. Ik voel me minder thuis in de minimalistische bouw in zijn zuiverste vorm.

Er is ook architectuur die ik afschuwelijk durf te noemen, kafka, ontoegankelijk. Die grote, erg dure en heel complexe projecten zijn vaak aanmatigend, waardoor mensen, een gedeelte beleving, op een afstand worden gehouden.

Gesprek met Nicolas Houyoux ■

2in1
symmetrisch

2in1
asymmetrisch

3in1

VELUX 3in1 en 2in1 dakvenster

1 venster, meer daglicht, meer uitzicht

Vergunning voor brandweerkazerne “Delta” in Elsene (Brussel)

De stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een nieuwe brandweerkazerne aan de Triomflaan in Elsene is verkregen. Dat melden Beliris, de openbare bouwheer voor Brussel, en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De toekomstige kazerne zal groter, efficiënter en duurzamer zijn.

“Met de steun van Beliris en Karine Lalieux boekt het Gewest vooruitgang in de modernisering van de brandweerinfrastructuur. Na Anderlecht, met de MSI, is het nu de beurt aan Oudergem. Onze brandweerlieden en ambulanciers zetten zich in voor de Brusselaars en de kwaliteit van hun kazernes voldeed niet. Net zoals voor andere projecten nemen we met Beliris onze verantwoordelijkheid voor dit project. We willen een waardige werkomgeving bieden aan deze mensen die elke dag levens redden in Brussel.” verklaart Pascal Smet, staatssecretaris bevoegd voor de DBDMH.

“Veiligheid en duurzaamheid staan centraal bij deze brandweerkazerne. De voorzieningen zullen de werkomstandigheden voor het personeel

aangenamer, efficiënter en veiliger maken. Het door Beliris ontwikkelde en uitgevoerde project houdt rekening met de vereisten van een moderne brandweerkazerne. Zo wordt de werking en het vertrek/retour bij interventies geoptimaliseerd. Het past ook bij de tijd: de keuze voor hernieuwbare energie en duurzame materialen maken van deze kazerne een gebouw dat zich richt op de toekomst en de ecologische transitie.” Verklaart Karine Lalieux.

De nieuwe kazerne zal op een steenworp van de bestaande voorpost voor de Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp (DBDMH) worden gebouwd, dat te verouderd en te klein was om te worden gerenoveerd. Zo kan de dienstverlening ongehinderd worden verdergezet tijdens de bouw.

Het nieuwe gebouw zal 3 keer zo groot zijn, maar liefst 2.700 m² verspreid over 5 verdiepingen. Voldoende ruimte voor 3 types brandweerwagens, twee voertuigen voor kleine interventies, een viertal ziekenwagens, ploegen tot 20 brandweerlui en hun uitrusting. Hierbij werd al rekening gehouden met de toekomstige behoeftes van de interventiezone.

Het project, ontworpen door ORG - Permanent Modernity, zorgt zowel voor een doordachte indeling om het vertrek voor interventies te optimaliseren als voor meer welzijn voor de ploegen die diensten draaien van 24u. Een belangrijke verandering bijvoorbeeld is dat de slaapzaal werd vervangen door aparte slaapkamers voor 2 personen.

Verder zullen er speciale ontsmettingszones zijn voor de mensen die terugkeren van een interventie. Deze nieuwe faciliteiten zullen de duur van de blootstelling aan schadelijke stoffen verkorten en het gemakkelijker maken om verontreinigde kleding en uitrusting te desinfecteren en saneren. Er zal ook een oefentoren zijn waar brandweerlui kunnen oefenen op de benadering van een gebouw met verschillende soorten ramen en balkons.

Het wordt zowel letterlijk als figuurlijk een groen gebouw. Het gebouw zal de groene kleur krijgen die overal op de aangrenzende universiteitscampus te zien is, en het zal energiezuinig zijn met zonnepanelen en een warmtepomp. Alle daken zullen groendaken zijn, zowel intensieve als extensieve, met een 6 cm dikke watervasthoudende laag die onderhoud tot een minimum beperkt. Regenwater zal worden gebruikt voor het besproeien van de planten, het water van de douche en het doorspoelen van het toilet. Ook het grijze water van bv. wasbakken wordt hergebruikt.

Tot slot zal dit project ook de biodiversiteit op het terrein verbeteren. De voetafdruk van het gebouw werd beperkt om zo veel mogelijk ruimte te laten voor beplanting. Door de slechte kwaliteit van de bodem groeit er momenteel enkel onkruid, invasieve soorten en zieke bomen. Daarom zal er eerst een nieuwe teellaag met meer voedingsstoffen worden aangebracht. Om een sterker ecosysteem te creëren, werd er gekozen voor een grote diversiteit aan inheemse planten die weinig onderhoud nodig hebben.

De werken zouden eind 2022 van start gaan. ■

“Hernieuwbare energie en duurzame materialen”

Een nieuwe landmark voor UZ GENT

Het masterplan voor het nieuwe wetenschapspark van het UZ Gent heeft als ambitie om uit te groeien tot een 'Living Lab': een plek waar het Universitair Ziekenhuis Gent, Universiteit Gent, en verschillende spin-offs en onderzoeksorganisaties de krachten zullen bundelen. De toren Nobel I zal het eerste gebouw zijn dat gerealiseerd wordt binnen dit masterplan en uitdrukking geeft aan deze ambities. Wiegerinck & LOW architecten staan in voor het ontwerp.

Vertaling ambities op gebouwniveau

Door haar strategische positie aan de rand van het park zal Nobel I de functie vervullen van een 'poortgebouw': een baken met een sterke signaalfunctie langs de C. Heymanslaan. Tegelijkertijd zal Nobel I op een grotere, regionale schaal de vernieuwing van de universitaire campus uitstralen en zo naar een hoger niveau tillen. Nobel I wordt een nieuwe landmark voor de stad Gent en zal, net als de boekentoren van architect Henry Van de Velde uit 1942, beeldbepalend zijn voor de skyline van de stad. Beide torens zijn vergelijkbaar in schaal - de boekentoren is 66m hoog, Nobel I meet ca. 62m – maar er zijn nog meer gelijkenissen. Daar waar de boekentoren symbool stond voor de 'moderniteit', kennis en wijsheid in het centrum van de stad, zal Nobel I een symbool zijn voor innovatie en duurzaamheid aan de rand van de stad waar men Gent binnenrijdt.

Voor de toren is een voorlopig programma voorzien voor de eigen diensten van het UZ, teneinde plaats vrij te maken in het hart van het UZ park waar een grondige vernieuwing is gepland. Maar op lange termijn is het de bedoeling dat de toren plaats biedt aan inno-

vatieve, onderzoeksgelateerde spin-offs of andere bedrijven die een synergie met de medische, farmaceutische, etc. wereld kunnen bieden. Nobel I zal ingepland worden tussen 3 gebouwen: de auditoria F-G, het langgerekt administratief (ICT) gebouw en het L-vormige catering-gebouw. Het administratief gebouw en de auditoria zullen na realisatie van Nobel I gesloopt worden. Voor wat het cateringgebouw betreft, wordt bekeken op welke manier dit relatief recente gebouw kan worden geïntegreerd in de 'plint' van Nobel I, in lijn met de visie van het masterplan dat torens voorziet met zogenaamde (lagere) 'plinten'.

Drieledige toren

De architecturale uitstraling van Nobel I is helder en geeft maximaal vorm aan de ambities van het masterplan. Nobel I staat met zijn voeten in het park. Dat is meteen duidelijk. De grote 3-hoekige elementen ondersteunen het lichaam van de toren. Ze symboliseren de verbondenheid van de lucht en de aarde. Ze dragen het lichaam en tillen het gebouw visueel op. De schuine belijning zorgt voor een speels effect. Door hun vormgeving ontstaat er een interessante dyna-

miek en vervaagt de grens tussen binnen- en buitenruimte. Beide zijn in elkaar aanwezig.

Het lichaam van de toren is modulair en rationeel uitgewerkt, en daardoor formeler van uitstraling. De gevel is hier een fijnmazig open grid dat de Nobel I een verfijnde elegantie verleent. Door deze openheid ontstaat een wisselwerking tussen de toren en de campus. Nobel I staat dan ook symbool voor een nieuw tijdperk, voor een nieuwe kennisindustrie waar gebruikerscomfort en 'human well-being' centraal staan.

Het dak van Nobel I is letterlijk de bekroning op het werk. Het is opgevat als een groene oase, een tuinkamer. Het groen dat wordt ingenomen in het park wordt als het ware naar boven getild en 'teruggegeven' op de bovenste verdieping. Deze kroon is een belvédère hoog in de lucht. Op de bovenste verdieping – waar tevens enkele vergaderlokalen en een polyvalente ruimte voorzien zijn – geniet je van een adembenemend 360°-uitzicht over de omgeving van Gent.

Door de blauwgrijze kleur – de kleur van de lucht, maar ook van 'zakelijkheid', 'objectiviteit' en 'technologie' – krijgt de toren een

zekere lichtheid tegenover de 'massieve' betonnen gebouwen op de campus.

Een duurzame gevel

Omdat een torengedouw slechts een beperkt dakoppervlak heeft, wordt de huid van het nieuwe Nobel I uitgewerkt als Energie-Gevel. Op de zuidgevel worden onder de raamopeningen pv-cellen voorzien. Verder is de gevel zodanig ontworpen opdat de opwarming tot een minimum gereduceerd wordt. Door de gevel-elementen 50cm te laten uitkragen ten opzichte van het glas ontstaat een slimme zonwering. Op niveau van gevelafwerking wordt de aluminium gordijngewel van geïntegreerde ventilatieopeningen voorzien met een akoestisch tussenschot. Zo wordt geluidstransmissie tussen verschillende ruimten en geluid van buitenaf gereduceerd wanneer de luikjes geopend zijn. Deze energie-gevel zorgt niet enkel voor groene stroom, maar ook voor een technologische en duurzame uitstraling die past bij een R&D campus. ■

Combattants (Namur)

Qville (Essen)

Het volhardend streven naar innovatie

Qville (Essen), Combattants (Namen) en Grand Poste (Luik) winnen RES Awards 2021

De beste Belgische vastgoedprojecten van 2021 zijn bekroond tijdens de vierde editie van de Real Estate Society (RES) Awards, oftewel de Oscars van de vastgoedsector. Grote winnaars dit jaar zijn: Combattants, een state-of-the-art kantorencomplex in Namen, het cohousingproject Qville in Essen en het kersvers gerenoveerde Grand Poste in Luik. Een tienkoppige jury van experts en prominenten, met onder hen Vlaams bouwmeester Erik Wieërs en Antwerp Management Schooldecaan Steven Dehaes, prijsden de winnaars voor hun sterke inspanningen op vlak van duurzaamheid, verscheidenheid en innovatie.

De 'Beste Belgische Vastgoedprojecten' gaat om een initiatief van de Real Estate Society, de vereniging van de vastgoed-alumni van de Antwerp Management School (AMS). De awards lauweren buitengewone Belgische bouwprojecten in drie sectoren: (semi-) openbare-, commerciële en residentiële ontwikkeling. In totaal meer dan 40 projectontwikkelaars en architecten, uit alle uithoeken van het land, streden voor het hoogste schavotje om één van de felbegeerde Belgische vastgoed-Oscars in de wacht te slepen.

Het was een tienkoppige vakjury van experts en prominenten met onder meer Erik Wieërs en Kristiaan Borret, respectievelijk bouwmeesters in Vlaanderen en Brussel, die de drie winnende projecten uit Luik, Essen en Namen bekendmaakte.

“Met de Real Estate Society willen we het streven naar kwaliteit en verscheidenheid in de vastgoedsector aanmoedigen. Projecten die dat in uitzonderlijke mate bewerkstelligen verdienen een bekroning. Met deze awards, zeg gerust de Belgische vastgoed-Oscars, proberen we het volhardend streven naar innovatie, kwaliteit en duurzaamheid van talentvolle architecten, ontwikkelaars en bouwbedrijven extra in de verf te zetten.” (Frederik Lesire, MRE, bestuurder RES)

Residentieel vastgoed: Qville – Essen

Cohousing wordt omschreven als de woonvorm van de toekomst, en net dat is waar Qville in Essen zo op inzet. In het Kempische Essen heeft cohousingspecialist HEEM de oude quarantainestallen, een beschermd monument, omgevormd tot een bruisend cohousingproject met 44 BEN-woningen. Het project komt uit de koker van B-Architecten, die zorgen ervoor dat het project vernieuwend is maar tegelijk ook de hoeve-uitstraling behoudt. De cohousingfilosofie wordt verder onderstreept door een gemeenschappelijke zwembad, binnen-zwembad met wellness, een buurthuis, een gedeelde tuin met park, coworking spaces en elektrische deelauto's.

“Duurzaamheid, verscheidenheid en innovatie: zijn de drie kernwaarden die centraal staan bij de RES Awards. Niet toevallig komen die alle drie terug in dit cohousingproject te Essen.

Dit cohousingproject combineert de luxe van de privacy van een eigen woning met sociale betrokkenheid en groepsgevoel. Cohousing biedt ook een antwoord op de uitdaging van de beperkte ruimte die beschikbaar is in de stad.” (Jury RES Awards)

Commercieel vastgoed: Combattants – Namen

In de categorie voor commercieel vastgoed gaat Combattants uit Namen met de pluimen lopen. Na jaren van verloederd terrein, twee woningen en een autodepot omgetoverd tot de Waalse zetel voor de Belfius bank.

Combattants is een kantoorgebouw van 6000 m², grenzend aan het station van Namen, met een capaciteit van 350 werknemers. Het kantoorcomplex is dé blikvanger van de Naamse skyline met haar unieke voorgevel. De ontwikkeling van de site werd toevertrouwd aan projectontwikkelaars Antone en Brownfields. Architect Emmanuel Bouffieux, bekend van het gemeentehuis in Etterbeek, nam het ontwerp voor zijn rekening.

“Het project is het schoolvoorbeeld van wat we een “State-of-the-art kantorencomplex” noemen. Het is een architecturaal pareltje en bevat alles wat een hedendaags kantoor moet hebben: openbaar vervoer nabij, in de stad én op-en-top duurzaam. Bovendien maakt het van een verloederde omgeving

een gebouw dat bijdraagt tot herwaardering van de Namen.” (Jury RES Awards)

(Semi-) publiek vastgoed: Grand Poste - Luik

In de categorie voor (semi-) publiek vastgoed wint Grand Poste, een bruisende belevingsplek in het hart van de 'Vurige Stede'. Een private (BPI) en een semipublieke (NOSHAQ) partner sloegen de handen ineen om het oude postkantoor om te toveren tot een creatieve hotspot. Grand Poste biedt op meer dan 8.000 m² onderdak aan talloze creatieve en ambachtelijke spelers. Van het departement Media, Cultuur en Communicatie van de ULiège over een voedingsmarkt tot zelfs een brouwerij. Voor de architecturale kant van het verhaal bundelden ALTIPLAN^o architecten en Two Designers de krachten.

“Dit ambitieuze project stond voor enkele stevige uitdagingen. De renovatie van een iconisch pand gaat vaak gepaard met de nodige risico's. Binnen een strakke planning moest gebruik worden gemaakt van zeer specifieke constructie- en restauratietechnieken en daar is het team met grote onderscheiding in geslaagd. De Luikenaars hebben Grand Poste inmiddels herontdekt en omarmd als dé creatieve hotspot van hun stad. Bovendien is er een mooie mix van jong geweld en anciens die bijdragen tot de opwaardering van de 'Vurige Stede'.” (Jury RES Awards) ■

GROUP A, archipelago en Tractebel geselecteerd voor Premetro Antwerpen

Het multidisciplinaire team, bestaande uit GROUP A, archipelago en Tractebel, is door de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn – geselecteerd voor de studies voor de Premetro Antwerpen. Deze studies bestaan uit het in gebruik nemen van de ongebruikte metrotunnels onder de Kerkstraat/Pothoekstraat en afwerking van de stations Stuivenberg en Willibrordus. En de afwerking van de stations Drink en Morckhoven op de lijn onder de Turnhoutsebaan. Het team ziet als belangrijkste uitdaging om de aanwezige “hardware” uit de jaren 70/80 te vertalen naar het heden. Om stations te realiseren die uitnodigend zijn, herkenbaar en sociaal veilig, met een uitstraling die recht doet aan het unieke karakter van de stad Antwerpen.

Respect voor het verleden, geworteld in het heden

Het ontwerp voor de vier Premetro-stations is een ontwerp met respect voor het verleden en de gegroeide context, maar geworteld in het heden en met ruimte voor de ontwikkelingen van de komende 30 jaar. Dit vereist een fijngevoelige en holistische aanpak, die de noden van mobiliteit accommodeert en de reizigerservaring een plaats geeft. Het team ziet het als zijn opdracht om stations te realiseren die uitnodigend zijn, herkenbaar en sociaal veilig: comfortabele stedelijke interieurs met veel transparantie en overzicht. Stations die naadloos zijn ingebed in het bestaande premetro-netwerk, die toekomstbestendig zijn en waarbij geen concessies zijn gedaan aan de onderhouds- en

schoonmaakaspecten. Om dit te bereiken wil het team de concepten “gemeenschap”, “identiteit”, “placemaking”, “welzijn” en “circulariteit” aan de basis leggen van het project. Om innoverend te zijn en een goed werkende, in de stad geïntegreerde metrolijn te ontwikkelen, die zowel op sociaal als technisch gebied symbool kan staan voor de mobiliteit van de toekomst.

Voor het lichtontwerp heeft het team de samenwerking opgezocht met Beersnielsen, bekend van het lichtontwerp voor de Metro Oostlijn in Amsterdam. ■

Comfortlift
Orona

Koester elk
thuismoment.

Gerust in je vertrouwde omgeving.

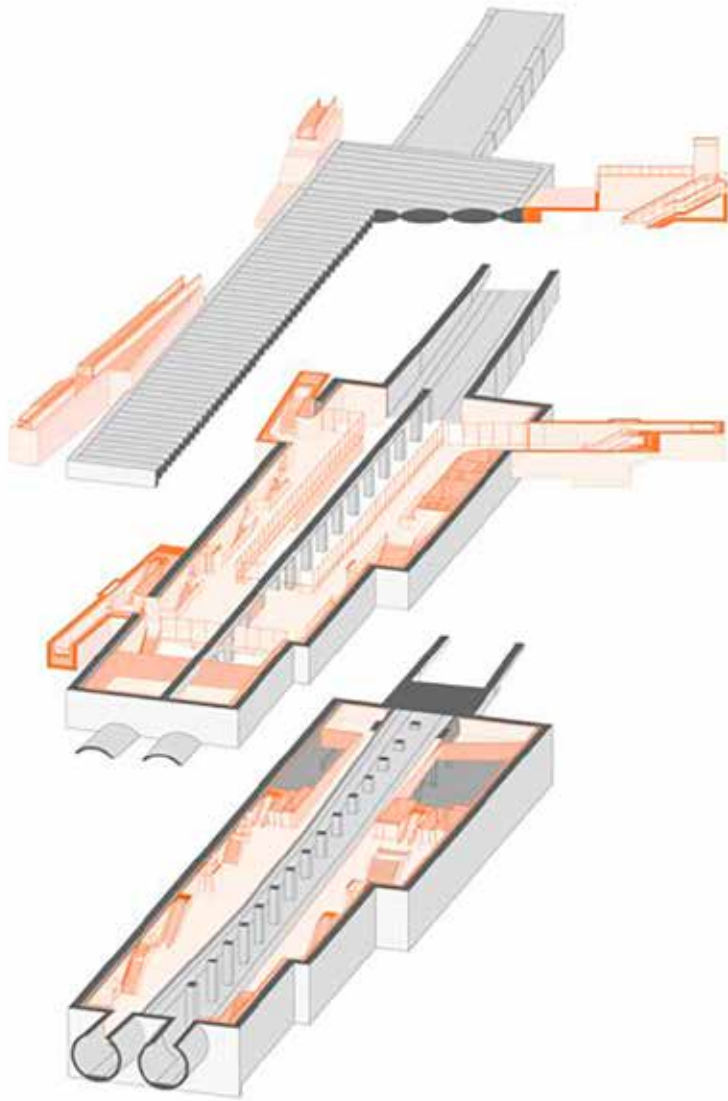
Bel voor gratis prijsofferte

0800 20 950

Met een traplift van Comfortlift kies je voor een veilige oplossing die bovendien gemakkelijk is in gebruik en op maat van jouw specifieke situatie en woning. Je kiest voor een kwalitatieve traplift, en vooral: je wint je onafhankelijkheid terug. Op die manier biedt Comfortlift ook gemoedsrust... niet alleen voor jou, maar ook voor je kinderen en kleinkinderen.

comfortlift.be

KLIK HIER VOOR MEER INFO

Antwerps Museum Vleeshuis klaar voor de toekomst

In 2021 keurde de stad het beheersplan voor het Vleeshuis goed, nu volgt het voorontwerp voor de restauratie van dit beschermd monument. Het ontwerp van Origin Architecture & Engineering en FVWW architecten, in samenwerking met HP engineers, verbindt het rijke verleden van het Vleeshuis met de toekomst. Een maximale toegankelijkheid van het hele gebouw gekoppeld aan een groot respect voor het erfgoed staan centraal in het ontwerp.

Aanpassingen voor de toekomst

Bij de restauratie van het Vleeshuis ligt de focus niet alleen op het behoud en herstel van het beschermd monument. Rekening houdend met de beperkingen die het erfgoed oplegt, zijn er duurzame bouwfysische verbeteringen voorzien. Het gaat onder meer om dakisolatie, dakgoten, en technieken voor verwarming, verluchting en koeling.

Naast de restauratie van de buitenschil van het gebouw voorziet het voorontwerp ook duurzame aanpassingen aan de binnenzijde. Die moeten er onder meer voor zorgen dat bezoekers veilig en comfortabel het hele gebouw kunnen verkennen.

Schepen voor cultuur Nabilla Ait Daoud: "Het Vleeshuis, dat dateert van 1503, zit in het hart van menig Antwerpenaar. Het is het oudste, nog intacte, burgerlijke gebouw van onze stad. Het iconische bouwwerk met de speklaagjes staat symbool voor het economisch zelfvertrouwen van het Antwerpen in de zestiende eeuw. Het voorontwerp dat nu is goedgekeurd legt een solide basis voor een duurzame restauratie: respect voor de

erfgoedwaarde en een optimale toegankelijkheid gaan hand in hand. Met de plannen die nu op tafel liggen, is de bal opnieuw aan het rollen: het Museum Vleeshuis I Klank in de Stad kan zijn visie ten volle waarmaken en het monument staat klaar voor onze Antwerpenaren én bezoekers in de komende 100 jaar."

"Dit is een prachtig restauratieproject van een monumentaal gebouw dat meer dan een half millennium rijke geschiedenis in zich draagt," zegt schepen voor ruimtelijke ordening Annick De Ridder. "Extra leuk is dat de hoofdingang verlegd wordt naar de Scheldezijde. Hierdoor wordt niet alleen een beter vindbare toegang tot dit prachtige gebouw gecreëerd, maar wordt ook een duidelijke link gelegd naar de levensader van onze stad, ons aller Schelde."

Ook directeur Timothy De Paepe is blij met deze stap: "Als museumdirecteur en als Antwerpenaar is het mijn wens dat zo veel mogelijk mensen deze 500 jaar oude wolkenkrabber van kelder tot zolder kunnen beleven. Het voorontwerp en het beheersplan zorgen daar voor. Kunnen meewerken

aan de realisatie van die plannen is dan ook een droom die uitkomt."

Een overzicht van de belangrijkste ingrepen

De toegang: Het Vleeshuis kijkt langs de westzijde uit op het Steen en de Schelde, de plek waar Antwerpen werd geboren. De hoofdingang wordt daarom verlegd naar de Scheldezijde en zorgt voor een goed leesbare en vindbare toegang tot monument en museum.

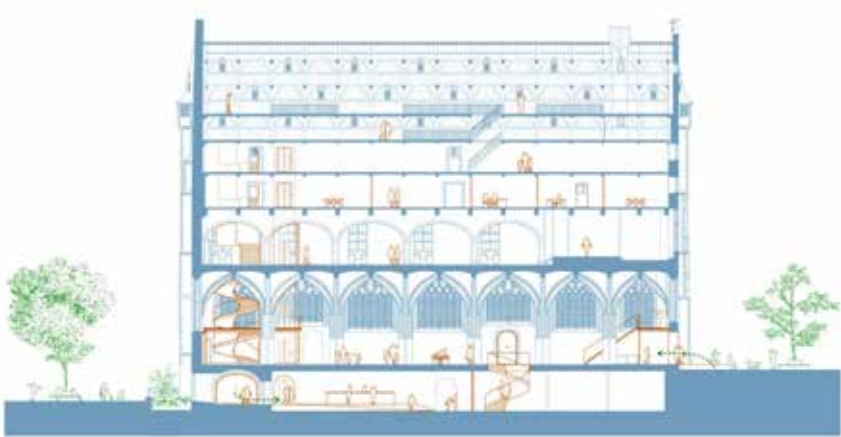
De 'Stadshal': De vroegere markthal van de beenhouwers is een monumentale ruimte met kruisgewelven en glasramen. In

het gerestaureerde Vleeshuis is deze hal opnieuw het hart van het gebouw. Deze 'stadshal' verbindt de straat en de wijk met het monument. Het wordt een plek waar mensen samenkomen voor kleine concerten en open repetities (al dan niet gespeeld op de unieke collectie historische instrumenten van Museum Vleeshuis), lezingen, tentoonstellingen en andere culturele activiteiten. Ook ontvangsten en recepties zijn mogelijk. Het is een flexibele en uitnodigende ruimte.

Bezoekers betreden de Stadshal vanuit de gewelfde kelder, via een nieuwe trap of lift. Of vanaf de straat, via een maanvormig publiek platform en een inkomsas, aan de oostzijde.

Langsheen drie zijden van de Stadshal komt een mezzanine. Op die mezzanine kunnen bezoekers de glasramen en gewelven van dichtbij bewonderen en krijgen ze een prachtig uitzicht op de stadshal enerzijds en de

“Rekening houdend met de beperkingen die het erfgoed oplegt”

stad anderzijds. Onder de mezzanine worden topstukken van de museumcollectie veilig getoond.

Zeven verdiepingen

Van kelder tot zolder telt het Vleeshuis zeven verdiepingen. Elke verdieping heeft zijn eigen karakter. De kelder met tongewelven is stenig en donker. De stadshal op het gelijkvloers is majestueus, hoog en lichtrijk. De intiemere eerste verdieping, met zijn met rondbogen en drie historische, beschermde stijlkamers, wordt de kern van het museum.

De tweede verdieping, die de aanzet is van de enorme dakstructuur, wordt de werkvloer voor het museum, met onder meer kantoren, een bibliotheek en een levend atelier. In de driedubbelhoge zolderruimte is het enorme houten dakgebinte de blikvanger, en de vierde en vijfde verdiepingen bieden een indrukwekkend uitzicht over stad en Schelde. De verdiepingen bieden ruimte voor het museum en voor het verhaal van het monument zelf. Talrijke vides worden hersteld en zorgen voor prachtige doorzichten naar boven en beneden, zoals architect en stadsbouwmeester Alexis van Mechelen het al in 1913 bedoelde.

In het voorontwerp wordt de eigenheid van deze verschillende ruimtes en niveaus versterkt en met elkaar verbonden.

Maximale toegankelijkheid

Nieuwe trappen en een lift verbinden de verdiepingen en maken het gebouw klaar voor een toekomstige intensivering van het

gebruik. Zo kunnen zo veel mogelijk mensen van het monument genieten. Om het zicht van de iconische buitenzijde te bewaren, is er gekozen om de lift en trap te integreren aan de binnenzijde van het gebouw.

Over het Vleeshuis

Het Vleeshuis uit 1503 is het symbool van het economische zelfvertrouwen van Antwerpen en de bloei van gilden in het begin van een tijdperiode die vaak de Gouden Eeuw van Antwerpen wordt genoemd. Na het opheffen van gilden in 1795, werd het Vleeshuis openbaar verkocht. Een collectief van 29 leden van het oude beenhouwersgilde kocht het gebouw terug en nam het opnieuw als vleeshal in dienst. De bovenliggende verdiepingen boden onderdak aan onder meer kunstschilders en een operagezelschap. In 1841 verkochten de slagers het Vleeshuis aan een wijnhandelaar die het immens grote gebouw vooral voor opslag gebruikte. Deze verkocht op zijn beurt het gebouw in 1899 aan de stad Antwerpen.

Van 1904 tot 1913 werd het Vleeshuis volledig gerestaureerd door stadsbouwmeester Alexis Van Mechelen om er een museum in onder te brengen. Dat museum evolueerde in 2006 tot Museum Vleeshuis | Klank van de Stad. Vandaag brengt Museum Vleeshuis 800 jaar Antwerpse muziekcultuur tot leven, in de wijk waar die muziek ontstond.

Het Vleeshuis werd in 1936, samen met onder meer het Stadshuis, het Rubenshuis en de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, beschermd als monument. ■

BIG ontwerpt hotelkamer vol met vogelhuisjes

Het Treehotel in Zweden is een van de bijzonderste plekken ter wereld waar je kunt overnachten. Middenin de ongerepte natuur vind je hotelkamers die zijn ontworpen door beroemde architecten. Kamer nummer 8 is een ontwerp van Bjarke Ingels van BIG architects.

De kamer heeft de naam Biosphere en valt op vanwege de 350 vogelhuisjes die aan de buitenkant zitten. De architecten hopen dat ze de bezoekers inspireren om thuis ook vogelhuisjes of nestkasten op te hangen. Dit moet hopelijk een boost geven aan de vogelpopulaties in zowel Zweeds Lapland als in de landen waar de bezoekers van het Treehotel vandaan komen. Zo'n boost is hard nodig, want het gaat wereldwijd slecht met inheemse vogels.

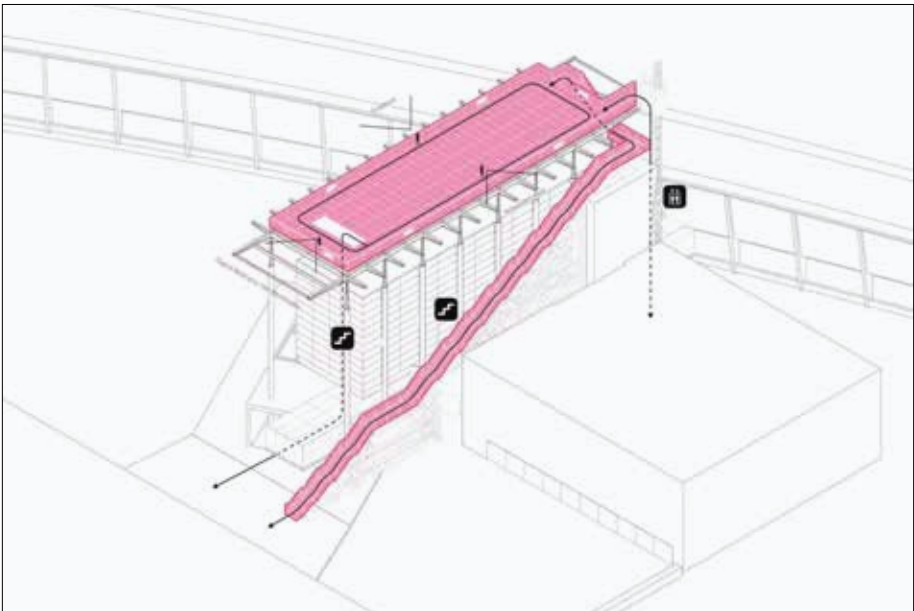
Uitzicht

Het bijzondere ontwerp lijkt te zweven tussen de bomen en is te bereiken via een brug. Eenmaal binnen heb je 35 vierkante meter tot je beschikking. Deze is onderverdeeld in twee verdiepingen met bovenin het slaapge-

deelte. Grote ramen en deels glazen vloeren en plafonds zorgen dat je tijdens je verblijf een prachtig uitzicht hebt op het bos en de vogels die er wonen.

Bjarke Ingels is persoonlijk fan van het Treehotel en heeft al geslapen in een aantal van de kamers. Hij geeft aan dat dit een ervaring die zorgt dat je helemaal tot rust komt en alles stress van je af kan laten glijden. Toen hij het verzoek kreeg om kamer nummer 8 van het hotel te ontwerpen kwam Ingels op het idee om een plek te maken waar niet alleen mensen kunnen verblijven, maar ook vogels.

In 2017 ontwierp Snøhetta kamer nummer 7 voor het hotel. ■

MVRDV zet een roze podium op Het Nieuwe Instituut

Deze zomer is het dak van Het Nieuwe Instituut in Rotterdam the place to be. Architectenbureau MVRDV heeft een roze dakterras ontworpen waarop verschillende evenementen plaats zullen vinden. De naam van dit opvallende ontwerp is Het Podium.

Via een trap die is gebouwd op een constructie van steigerbuizen bereik je het knalroze podium op 29 meter hoogte. Vanaf daar heb je een prachtig uitzicht over Rotterdam met als meest opvallende blikvanger het Depot van Boijmans Van Beuningen dat ook is ontworpen door MVRDV. Met een beetje geluk kun je jezelf zien in een van de spiegels van dat gebouw.

Het 600 vierkante grote podium gaat open voor het publiek op 1 juni. Dan begint ook de Rotterdam Architectuur Maand waarin Het Podium een belangrijke rol zal vervullen met lezingen, films en andere evenementen met architectuur als thema. Daarna zal Het Podium nog tot en met 17 augustus te bezoeken zijn voor onder andere sportlessen, diners en activiteiten voor kinderen.

Trap of lift

De trap aan de buitenkant is niet de enige manier om op Het Podium te komen. Er is ook een lift en er is de mogelijkheid om vanuit Het Nieuwe Instituut op het dak te komen. Daar is op de zesde verdieping te de tentoonstelling The Living Archive of a Studio waarin interactieve wijze vroege werken van MVRDV te zien zijn.

Met de installatie wil MVRDV laten zien dat er veel potentie zit in alle daken die Rotterdam kent. In dit geval is het dak tijdelijk een publieke ruimte, maar er zijn ook oplossingen te bedenken op het gebied van groen, waterberging en energieproductie. Kortom: de daken in de stad hebben veel nu nog ongebruikte potentie. ■

18.000 duurzame opvanglocaties gezocht: wat kan jij doen?

Vlaanderen wil zich engageren om voldoende duurzame opvangoplossingen te voorzien voor Oekraïense vluchtelingen, waarbij de al krappe reguliere woningmarkt zo weinig mogelijk extra belast wordt. De Vlaamse taskforce Oekraïne coördineert de initiatieven en maatregelen die de Vlaamse overheid neemt om alle actoren in dit duurzaam opvangverhaal maximaal te ondersteunen. Tegen eind maart hoopt de overheid zo 18.000 opvangplaatsen vrij te maken.

Om het aanbod rond duurzame opvanglocaties volledig in kaart te hebben, lanceerde de Vlaamse taskforce Oekraïne de Vlaamse digitale huisvestingstool. Via deze tool kunnen organisaties, bedrijven, verenigingen en lokale besturen hun opvanglocaties geschikt voor een meer duurzame tijdelijke huisvesting van Oekraïense vluchtelingen door geven.

Onder het thema 'Huisvesting' op vlaanderenhelptoeukraine.be vind je de link naar de digitale huisvestingstool waarin je mogelijke opvangplaatsen kunt aanmelden. Je kan daarbij zowel instapklare opvanglocaties ingeven, als locaties waar eerst nog inrichting of aanpassingswerken moeten gebeuren.

Voor aanbieders van locaties is ook een eerste FAQ beschikbaar.

Volgende stappen: van aanbod naar huisvesting

Op dit moment wordt de digitale huisvestingstool enkel gebruikt voor de inventari-

satie van mogelijke duurzame opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen. Op basis van een screening van het aanbod, bekijkt Vlaanderen welke maatregelen nodig zijn om zo veel mogelijk van deze locaties op korte of middellange termijn vrij te maken voor huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Meer info volgt.

Lokale besturen en gouverneurs zullen ook zelf aanbod in de tool kunnen registreren, of aanbod op hun grondgebied kunnen valideren. Ook zij kregen hierover meer informatie.

Doel is om op korte termijn via de Vlaamse huisvestingstool te komen tot een volledig en accuraat aanbod van locaties die geschikt zijn voor opvang van Oekraïense vluchtelingen. Die informatie is nodig om de omslag van crisishuisvesting naar structurele opvang maximaal te ondersteunen. Hoe dat precies al verlopen, wordt in overleg met alle betrokken actoren nog concreet uitgewerkt. ■

Wienerberger zet verder in op circulaire economie

Baksteenfabrikant Wienerberger trekt al langer de kaart van de koolstofneutrale maatschappij en de circulaire economie. Onlangs zette het bedrijf op dit vlak nieuwe stappen. We spraken hierover met commercieel directeur Katrien Nottebaert.

Samen met de transportsector wordt de bouw altijd vooraan vermeld wat betreft milieu-impact en energieverbruik. “De verantwoordelijkheid voor het leefmilieu is één van onze prioriteiten,” stelt Nottebaert. “Wij namen en nemen als producent van keramische bouwmaterialen heel wat initiatieven om onze verantwoordelijkheid in te vullen.”

Hoe doen jullie dit concreet? “We streven ernaar onze productiekringlopen maximaal te sluiten. Zo geven we onze kleigroeves na ontginning en eventuele afdekking terug aan de samenleving, in de vorm van natuur- of landbouwgebied. Naast klei zetten we zowel volop in op secundaire grondstoffen, zoals bakafval en reststromen uit andere industrieën. Op onze sites realiseerden we een nullozing van afvalwater.”

Zijn jullie daarmee een voorloper? “We willen een pionier zijn. Zo hebben we in Kortemark een nieuwe CO₂-neutrale productielijn voor baksteenstrippen in gebruik genomen. In het hedendaagse bouwen neemt de vraag naar dergelijke strippen toe. Denk bijvoorbeeld aan de plaatsbesparende, esthetische afwerking van prefabwanden en bij renovaties aangebrachte buitenisolaties. Traditioneel werden baksteenstrippen gemaakt door het verzagen van klassieke bakstenen tot één of twee bruikbare stroken. Wij hebben een systeem ontwikkeld om rechtstreeks 2 cm dikke strip-

“

De verantwoordelijkheid voor het leefmilieu is één van onze prioriteiten — stelt Katrien Nottebaert.

pen te bakken, met de gewenste maatvastheid. Hiermee vermijden we niet alleen extra energieverbruik en afval, maar spelen we ook in op de eisen van de prefabsector.”

In Kortemark hebben jullie nog meer vernieuwingen geïntegreerd? “Een andere innovatie is er het digitaal engoberen. Een nieuwe kleur vraagt normaal aanpassingen van een aantal procesparameters. De basiskleur van de baksteen wordt vooral bepaald door de samenstelling van de lokale klei. Om andere kleuren te krijgen worden traditioneel toeslagstoffen aangebracht in het kleimengsel. Dit resulteert in een intensieve productieplanning. Bij digitaal engoberen brengen we de gewenste kleur in een flinterdun kleilaagje aan op de gedroogde strippen. Daarna wordt de engobelaag mee ingebakken. Kortemark heeft voor dit procedé de primeur voor België.”

De productie verloopt er nu helemaal CO₂-neutraal? “De drogerij en de oven werken er volledig elektrisch. De elektriciteit wordt er deels opgewekt door onze eigen zonnepanelen. Dat is trouwens op al onze productiesites het geval. Voor de elektriciteit die we via het stroomnet aankopen hebben we een contract met een groene leverancier. De restwarmte van de oven gebruiken we in de drogerij. Kortom, fossiele brandstoffen komen er niet meer aan te pas.”

Wienerberger heeft ook zijn verpakkingsconcept herbekeken. “Nat verzaagde baksteenstroken verpakten we in doosjes uit EPS. Nu bundelen we ze met straps per twintig en stapelen we ze zo op een retourpallet, beschermd door een circulaire hoes. Dat is geen krimphoes meer, maar een rekhoes. Die vergt 30% minder materiaal. De folie wordt nu opengerekte, in plaats van een te grote hoes te laten krimpen door verhitting. Ze wordt niet bedrukt, zodat ze perfect kan worden gerecycleerd tot een nieuwe transparante folie.”

Kortemark is lang niet de enige site van Wienerberger in België. “Het is onze ambitie om tegen 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn. Daarom stappen we stelselmatig over op een CO₂-neutraal productieproces. In Beerse komen er op de site twee krachtige windturbines. Historisch bevinden onze meeste groeves en productiesites zich nabij waterwegen. We spelen daarop in door voor onze transporten zoveel mogelijk gebruik te maken van binnenschepen, die veel minder emissies veroorzaken dan vrachtwagens.”

Jullie werken ook proactief aan dematerialisatie? “Naast de dunne steenstrippen zet Wienerberger sterk in op de Eco-brick. Die heeft dezelfde voordelen en uitzicht als traditionele gevelstenen, maar is tot 3,5 cm dunner. We zijn er ook in geslaagd onze stormpannen 10 tot 12 % dunner te maken, zonder in te boeten op sterkte. Vandaag bedraagt de densiteit van onze snelbouwstenen 850 kg/m³. Dit is tot 150 kg minder dan een standaard keramisch bouwblok en minder dan de helft van de dichtheid van alternatieve materialen.”

Pritzker Prize voor ‘rurale hightech’

Diébédo Francis Kéré uit Burkina Faso wint de Pritzker Prize, de Nobelprijs van de architectuur. ‘Kéré heeft precies door hoe je in het Afrikaanse klimaat bouwt: sober en effectief, maar waanzinnig mooi in zijn eenvoud’, zegt Berend van der Lans, directeur van African Architecture Matters.

‘Met deze prijs wordt Francis Kéré de beroemdste Afrikaanse architect’, schrijft *Burkina24* over de toekenning van de Pritzker Architecture Prize aan de Burkinese architect, afgelopen dinsdag. Francis Kéré maakt al vele jaren indruk op de wereld van de architectuur. Hij heeft verschillende werken op zijn naam staan in Burkina Faso, Mali, Togo en Europa. ‘Tijdens de huidige veiligheids crisis moet ons land niet vergeten dat het ook uitzonderlijke mannen als Francis Kéré heeft voortgebracht’, aldus de site.

Hij werd geboren in Gando, een dorp in Burkina Faso. Bij gebrek aan school in Gando vertrok hij op zevenjarige leeftijd om in Ouagadougou te gaan studeren. Na zijn opleiding werd hij timmerman. Daarna vertrok hij met een beurs naar Duitsland om stage te lopen. Hij studeerde architectuur in Berlijn, waar hij in 2004 afstudeerde aan de Technische Universiteit van Berlijn.

Tijdens zijn studie, in 1998, richtte hij de vereniging *Schulbausteine für Gando*

(“Bakstenen voor Gando’s school”) op om zijn eerste project, een basisschool in zijn dorp, te financieren. Zijn eerste school, gemaakt van aarde, werd voltooid in 2001. Hij ontving de Aga Khan Award for Architecture. In de jaren daarna werkte hij zelfs aan andere projecten in Gando en daarbuiten.

In elk project neemt de hele gemeenschap deel aan de ontwikkeling ervan. Zo leren ze bouwtechnieken en onderhoud. Het is de gezamenlijke aanpak, in situ, het bevorderen van hergebruik en recycling en het genereren van lokale economische structuren die Kéré in 2009 een Global Award for Sustainable Architecture opleverde.

‘Het is mede dankzij zijn toewijding aan het verheffen van de gemeenschap waar hij vandaan komt dat Kéré, zesenvijftig jaar oud, de Pritzker Prize verdient, de hoogste eer in de architectuur’, schrijft *The New York Times*.

‘Zijn gebouwen (...) zijn verbonden met de grond waarop ze staan en met de mensen die

er gebruik van maken. Ze zijn aanwezig maar niet pretentief en hebben impact vanwege hun gratie’, citeert de krant het juryrapport.

Grote namen in de architectuur gingen Kéré al voor. Frank Gehry, Oscar Niemeyer, Tadao Ando, Jean Nouvel, Renzo Piano, Zaha Hadid en Rem Koolhaas werden in het verleden bekroond met een Pritzkerprijs.

De organisatie van de prijs looft Kéré omwille van zijn sociale engagement en intelligent gebruik van lokale materialen. Hij staat vooral bekend om zijn projecten die een groot potentieel hebben voor openbaar gebruik, zoals onderwijsinstellingen en ziekenhuizen. Veel van Kéré’s bouwwerken bevinden zich op het Afrikaanse continent, met name in Benin, Burkina Faso, Mali, Togo, Kenia of Mozambique, maar hij heeft ook paviljoenen en installaties in Europa en de Verenigde Staten verwezenlijkt.

‘Ik groeide op in een gemeenschap waar geen kleuterschool was, maar waar gemeen-

schap je familie was. Iedereen zorgde voor je en het hele dorp was je speelplaats. Mijn dagen waren gevuld met het garanderen van voedsel en water, maar ook met gewoon samen zijn, samen praten, samen huizen bouwen. Ik herinner me de kamer waar mijn grootmoeder zat en verhalen vertelde met een beetje licht, terwijl wij dicht tegen elkaar aan kropen en haar stem in de kamer ons omsloot, ons opriep om dicht bij elkaar te komen en een veilige plek te vormen. Dit was mijn eerste gevoel van architectuur’, legt de architect uit in een statement na het winnen van de prijs.

Een van zijn belangrijkste bouwwerken is de lagere school in Gando, het Burkinese dorp waar hij geboren is en waar hij andere projecten heeft uitgevoerd. Voor de organisatoren van de Pritzkerprijs legt deze school ‘de basis voor zijn ideologie: bouwen met en voor een gemeenschap om in een basisbehoefte te voorzien en sociale ongelijkheden te corrigeren’.

De school is ontworpen op een manier die zo min mogelijk materiaal verspilt en met het oog op de hitte tegen te gaan. ‘Iedereen verdient kwaliteit, luxe en comfort. We zijn verbonden met elkaar en we zijn allemaal bezorgd over klimaat, democratie en armoede,’ klinkt het bij de architect. ■

Een viering van menselijke architectuur

Architectuurprijzen gaan vaak naar sterarchitecten die uitpakken met iconische wolkenkrabbers of musea. Niet de internationale RIBA-prijs van het Royal British Institute of Architecture. Die gaat dit jaar naar een architect uit Bangladesh voor zijn ontwerp van een eenvoudig streekziekenhuis.

De Gangesdelta in Bangladesh is het toneel van een van de eerste echte klimaatrampen. In de droge tijd is het er ondraaglijk heet, en uitgestrekte delen van het gebied staan vrijwel permanent onder water door periodieke rivieroverstromingen, moessonregens, zeespiegelstijging en steeds extremere cyclonen. Akkers maken er plaats voor garnalenkwekerijen. Het land verzilt. De bewoners raken op drift, en schoon drinkwater is er schaars.

Voor de stad Satkhira in dit waterland ontwierp architect Kashef Chowdhury het Vriendschapsziekenhuis. Een complex van strakke bakstenen paviljoens, binnenhoven die zorgen voor natuurlijke lichtinval en ventilatie, beschutte galerijen en ziekenzalen met uitzicht op het landschap. Doorsneden door een zigzaggend kanaaltje dat patiëntenstromen scheidt, verkoeling biedt en regenwater opvangt en afvoert naar twee drinkwaterbassins.

Het minimalistische, klimaatbewuste project kreeg de tweejaarlijkse RIBA-internationale prijs deze week (met een jaar corona-vertraging) vanwege het innovatieve ontwerp en de sociale impact. Architect Chowdhury van bureau Urbana in Dhaka ontwierp het hospitaal voor de ngo Friendship, waarvoor hij eerder boten verbouwde tot drijvende ziekenhuizen voor de bewoners van de Gangesdelta. De bakstenen zijn lokaal gemaakt, plaatselijke vaklieden werden ingezet bij de bouw, en de kosten waren met 2 miljoen dollar zeer bescheiden.

Menselijkheid en beschutting

Volgens RIBA-juryvoorzitter Odile Decq belichaamt Chowdhury's ontwerp "een architectuur van menselijkheid en beschutting". Ze noemt het in de Britse krant The Guardian "van groot belang voor de enorme wereldwijde uitdagingen waarmee we kampen zoals de ongelijke toegang tot gezondheids-

zorg en de verwoestende impact van de klimaatcrisis op kwetsbare gemeenschappen". Laureaat Chowdhury zelf hoopt dat zijn prijs een aanmoediging kan zijn voor "meer architectuur met bekommernis voor zowel mens als natuur".

Bangladesh is een opkomend ontwikkelingsland met een heel eigen traditie van markante moderne architectuur die put uit lokale bronnen, zoals de 13de-eeuwse Bengaalse baksteenarchitectuur, en uit modernistische voorbeelden, zoals het parlamentsgebouw in Dhaka dat in 1961 werd ontworpen door de Amerikaanse architect Louis Kahn, icoon van de Internationale Stijl. De rode draad: goedkoop en duurzaam bouwen.

Eerder won Marina Tabassum, een voormalig partner van Chowdhury (ze ontwierpen samen het Bangladesh Onafhankelijkheidsmonument en Bevrijdingsmuseum), als eerste architect uit het Arme Zuiden de

even prestigieuze Soane Medal, voor een modulaair bouwpakket voor een tiny house op palen voor de arme landloze boeren die tijdelijk drooggevalen zandplaten in de Gangesdelta, de chars, in cultuur brengen.

Tabassums bouwpakket benut stalen verbindingen en lokale bamboe en riet. Ook hier de combinatie van lowbudgetzelfbouw, lokale kennis en materialen, en minimalistische elegantie, allemaal voor zo'n 360 euro, goedkoper dan welke andere courante optie ook. Tabassum ontwierp ook zelfbouwhuisjes voor Rohingya-vluchtelingen en strakke bakstenen moskeeën geïnspireerd door de klassieke Bengaalse architectuur. ■

Bibliotheek Lampens herleeft als kunst, erfgoed- en architectuurcentrum

De bibliotheek van Eke wordt in ere hersteld. Het bouwwerk van gerenommeerd architect Juliaan Lampens staat al jaren te verkommeren en daar wil het gemeentebestuur nu iets aan doen. Het pand is in handen van een privé-eigenaar, maar via een erfpachtovereenkomst kan de gemeente het gebouw volledig opknappen en een nieuwe invulling geven voor de komende 25 jaar. Zo krijgt de bib een nieuw leven als kunst, erfgoed- en architectuurcentrum.

De voormalige bibliotheek in brutalistische stijl, in 1970 ontworpen door architect Juliaan Lampens, is twee bouwlagen hoog en heeft een plat dak. De halfopen bebouwing heeft een vrije doorrit aan de rechterzijde naar de achtergelegen garage, die in eenzelfde stijl is opgetrokken als het hoofdgebouw.

Waarden

De voormalige bibliotheek met inbegrip van de binnentuin, de garage en de vrije doorrit gelegen aan de rechterzijde van het gebouw, is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Architecturale waarde

De voormalige bibliotheek in Eke is een zeldzaam voorbeeld van een publiek gebouw, ontworpen door Juliaan Lampens. Sinds de bouw van zijn eigen woning in 1960 ontwierp Lampens in een zeer persoonlijke, minimalistische betonarchitectuur, waardoor hij behoort tot de belangrijkste naoorlogse architecten in Vlaanderen, getuige de grote architectuurprijs van België, die hij in 1995 ontving voor zijn oeuvre. Aan dit oeuvre werden tal van publicaties, nationaal en internationaal,

gewijd. In de overzichtswerken over naoorlogse architectuur in België neemt Lampens stevast een belangrijke plaats in.

Het gebruik van geometrische motieven in de voorgevel, de combinatie van onbewerkte en 'eerlijke materialen' als beton, betonsteen, glas en hout (zowel in exterieur als interieur), het aanwenden van de esthetische kwaliteiten van het 'béton brut' en het ontbreken van alle verdere decoratie maken van de bibliotheek een uitzonderlijk en representatief voorbeeld in de internationale architectuurstroming van het 'brutalisme'.

De bibliotheek is een herkenbare bouwsteen in het oeuvre van de architect waarbij eerder ontwikkelde ideeën en concepten worden verfijnd en aan een nieuwe context worden aangepast. Dit maakt van de bibliotheek een representatief voorbeeld binnen het beperkte, uitgevoerde architectonische oeuvre van de ontwerper dat grotendeels bestaat uit woningen. Doordat Lampens carte-blanche kreeg voor het ontwerp van de bibliotheek in zijn dorp, kon hij als architect enerzijds zijn vakmanschap tonen en anderzijds een statement maken over wat 'moderne' openbare architectuur in die tijd (te weinig) kon

zijn. Een terugkerend element in het oeuvre van Lampens is de dualiteit die hij opzoekt tussen transparantie en geslotenheid, tussen de open zichten en de beschuttende betonnen schelp, tussen het 'in huis halen van het landschap' en het 'creëren van een eigen landschap in huis'. Lampens verbeeldt in het ontwerp van de bibliotheek deze dualiteit op twee manieren; enerzijds in het vooruitstrevende ontwerp van de voorgevel waar de grens tussen binnen en buiten vervaagt en anderzijds in het ontwerp van de gesloten gelijkvloerse verdieping en haar inrichting als intern landschap.

Lampens ontwerpt de bibliotheek als een totaalconcept waarbij exterieur, interieur, aankleding en meubilair zorgvuldig worden ontworpen. Ook de plaatsing van het meubilair in Oregon Pine wordt secuur afgewogen vanuit het idee dat alles 'één beste plaats heeft'. Ondanks de verdwenen losse meubelen, toont het volledige gebouw met aankleding en behoud van het vaste houten meubilair zich als een goed bewaarde getuige van dit totaalconcept. Het geheel heeft bijgevolg een grote ensemblewaarde en getuigt van een grote authenticiteit en een zekere gaafheid, mede doordat de bibliotheek tot 2014 in zijn oorspronkelijk functie bleef bestaan.

Daarenboven is het ontwerp van Lampens voor de voormalige bibliotheek, in een kleine dorpsgemeenschap als Eke, uitzonderlijk en zeldzaam te noemen.

“ Een uitzonderlijk en representatief voorbeeld in de internationale architectuurstroming van het brutalisme ”

Artistieke waarde

De voormalige bibliotheek heeft een grote artistieke waarde die bekomen wordt door enerzijds het originele en vooruitstrevende ontwerp van de 'ontdubbelde' voorgevel en anderzijds door het optimaal benutten van de kwaliteiten van het zuivere materiaalgebruik, zowel in exterieur, interieur als meubelontwerp waardoor het geheel een grote eenheid en ensemblewaarde heeft.

In vergelijking met de andere gebouwen in de straat ontwerpt Lampens voor de bibliotheek geen 'eendimensionale' straatgevel die de lijn van de gevelwand volgt. Dit maakt de voorgevel uniek en zeldzaam in zijn omgeving, maar ook ruimer in Vlaanderen. De voorgevel van de bibliotheek creëert een lacune in de straatwand waar het binnentreden wordt uitgesteld, een semipublieke ruimte waar geen vaste grens is tussen binnen en buiten. Door de gevel te 'ontdubbelen' geeft hij de gevel een sculpturaliteit, opgebouwd uit driehoeken en vierkanten, met een omgekeerde trapvorm bovenaan en onderaan een driehoekige insluiting, waarachter de buitentrap naar de eerste verdieping verscholen zit en waarin op de eerste verdieping, boven de ingang van de bibliotheek, een toiletruimte werd ingebracht.

Lampens gebruikt de esthetische kwaliteiten van het 'béton brut'. Voor het grootste deel van de voor- en achtergevels van de voormalige bibliotheek lopen de bekistingsplanken horizontaal, met uitzondering van de drie-

hoek links onderaan in de voorgevel. Hier lopen de planken evenwijdig met de schuine zijde van de driehoek, waardoor de dynamiek in de gevel verhoogt en de opgaande beweging van de achterliggende trap wordt gesuggereerd. Ter hoogte van het eerste bordes van de buitentrap voorzag Lampens in de linker zijgevel een vensteropening of 'kijkvenster'.

Deze opening bood enerzijds een doorzicht naar het kerkplein met de Sint-Amanduskerk en gaf anderzijds een bijzondere lichtinval en schaduwwerking op de 'ontdubbelde' voorgevel en de toegang tot de bibliotheek. Vandaag is deze vensteropening gedicht door de zijgevel van de linkerbuur (woning Vuyge met winkel, Stationsstraat 5a, huidig perceelnummer 719M2). Het open zicht op dit eerste bordes was echter een belangrijk architecturaal en artistiek element in de opbouw, dynamiek en lichtwerking van de voorgevel, zoals ontworpen door Juliaan Lampens.

Ook de volledige inrichting van de voormalige bibliotheek heeft een grote artistieke waarde. Aan de hand van vele schetsen en detailtekeningen zocht Lampens naar de juiste verhoudingen en naar de juiste positie van de vaste en (de ondertussen verdwenen) losse meubelen. In dit alles staat het totaalconcept, zoals besproken bij de architecturale waarde, centraal en zoekt de ontwerper in het gebruik van zuivere materialen-, lichtinval en aankleding naar een aangename, overzichtelijke en warme landschappelijkheid in het gebouw. ■

ACO geeft afwatering een eigen gezicht

Lijnafwatering is dé corebusiness van ACO wereldwijd. "Meer dan een halve eeuw zijn wij koploper op dit specifieke gebied van afwateringstechniek. Ondanks de schijnbare eenvoud van het product blijft innovatie onze grootste kracht", klinkt het. De laatste jaren heeft de toepassing van discrete sleufafwatering en speciale designroosters een hoge vlucht genomen.

Urban Design

Waar traditionele roostergoten niet altijd aansluiten bij de beoogde uitstraling van een project, zorgen sleufafwatering of roosters met een bijzonder ontwerp juist voor een duidelijke signatuur. De praktische must van afwatering verandert daarmee in Urban Design en draagt bij aan de eigen identiteit van een project.

Alles onder één dak

Urban Design goten nemen een prominente plek in het lijnafwateringsgamma van ACO. Een dermate belangrijke plek zelfs dat een productspecialist en tekenaars zich ontfemen over deze oplossingen op maat. ACO: "Jouw idee

is de basis voor ons werk. Hiermee gaan wij aan de slag. Aan alles wordt gedacht, tot in het kleinste detail. Omdat wij beschikken over een goede materiaalkennis en weten wat technisch wel en niet kan, kom je niet voor onaangename verrassingen te staan. Integendeel, door een complete begeleiding van jouw project, van begin tot eind, ben je zeker van het eindresultaat. Wij leveren een 'pakket op maat' van alleen de beste kwaliteit. Daar staan wij voor."

Door een complete begeleiding van jouw project, van begin tot eind, ben je zeker van het eindresultaat"

Freestylen met ACO

Met de Freestyle roosters biedt ACO de unieke mogelijkheid om het zichtbare oppervlak van een gietijzeren rooster vrij te ontwerpen. "Jij ontwerpt – wij zorgen voor de details" klinkt het. Op een eenvoudige manier kunnen fantasierijke ontwerpschetsen worden gerealiseerd. Het enige wat je nodig hebt is een idee. ACO kan de roosters naar wens leveren, bijvoorbeeld met een stroeve oppervlaktestructuur en sleufbreedtes van slechts 8 mm. Dus ook de veiligheid wordt niet verwaarloosd.

Kostenbesparend met PowerDrain Seal in

Onder de Freestyle roosters past ACO steeds vaker de (r)evolutionaire polyesterbetonnen goot PowerDrain Seal in toe. Deze voldoet ruimschoots aan de waterdichtheidseisen van EN1433. Voor toepassingen t/m klasse D400 kan de asfalt- of klinkerverharding direct tegen de PowerDrain Seal in worden aangewerkt zoals bij een type-I goot. Er is dus geen volledige betonomhulling noodzakelijk. Dat is niet alleen op esthetisch vlak een voordeel, het is meteen een fikse besparing op de uiteindelijke kost op de installatietijd.

Maar er is meer. Want dankzij de EPDM-afdichting van de Seal in kan zand en water niet tussen de gootelementen doorsijpelen en wordt schade aan constructies en vervuiling van het grondwater voorkomen. Bovendien is het afkitten van de elementen onderling niet nodig dankzij deze Seal in-technologie. Ook dat bespaart tijd en dus geld tijdens de bouwfase.

Meer weten?

Surf naar www.aco-urbandesign.be of contacteer Dries Aerts, da@aco.be.

De circulaire ‘Plug&Play’ campus

Op 24 februari presenteerden de Limburgse Investeringsmaatschappij LRM en haar dochteronderneming Corda Campus tijdens een persconferentie in Hasselt het door VenhoevenCS en Geosted opgestelde masterplan voor de uitbreiding en de nieuwe invulling van de succesvolle Corda Campus. Het masterplan beantwoordt de ambities van de opdrachtgever om de campus verder te ontwikkelen tot goed verbonden en adaptieve hotspot voor innovatie en kennisuitwisseling. De veelzijdige Tech-campus stimuleert de economische groei van Hasselt en de regio, en zet Corda Campus internationaal op de kaart.

Campus connecties

Het masterplan voor Corda Campus is de ruimtelijke vertaling van onze gedeelde visie op campusontwikkeling. Een campus moet nieuw talent aantrekken én behouden, een optimaal ondernemersklimaat realiseren, en een prettige en gezonde verblijfsplek zijn voor de mensen die er werken. De adaptieve opzet maakt een campus tot toekomstbestendig innovatiedistrict. Het leggen van verbindingen staat er centraal – in elke betekenis van het woord en op elke schaal. Een campus is een goed georganiseerd brandpunt waar onderzoek, onderwijs en ondernemerschap samenkomen en elkaar versterken. Een succesvolle campus is bovendien verbonden met andere kennis- en innovatieclusters en met de stad. Op Corda Campus stimuleert de nabijheid van een efficiënte multimodale OV-knoop duurzame mobiliteit en bereikbaarheid, en wordt de campus een plek waar voetgangers en fietsers zich welkom voelen. De groene infrastructuur en de grote variatie aan voorzieningen nodigen uit tot ontmoeten, bewegen en ontspannen.

“Verbindingen staan centraal in onze campus-ontwikkelingen: kennisuitwisseling, beter OV, Wde connectie met natuur, de modal shift, de beloopbare campus. Dit masterplan is een prachtige illustratie van die visie.” – Danny Esselman, VenhoevenCS architecture+urbanism

Duurzame mobiliteit

Door parkeren, autoverkeer en logistieke functies naar de randen van de campus te verplaatsen, ontstaat plek voor een fijnmazig en groen netwerk voor langzaam verkeer, met snelle routes tussen de verschillende functies. Dit groene netwerk sluit ook aan op omliggende natuur en verbindt de campus met de aangrenzende woonwijken. Het nabijgelegen Station Kiewit krijgt een upgrade naar een echte multimodale OV-knoop met voorzieningen voor shared mobility. Hier pak je straks de fiets of deelstep op weg naar de campus. Zo laat het masterplan zien hoe duurzame campusontwikkeling oplossingen kan aandragen voor de hedendaagse stedelijke mobiliteitsvraagstukken.

Het masterplan combineert een robuust en duurzaam grid met flexibele plug-ins en adaptieve bouwvolumes. Zo kunnen grotere en kleinere bedrijfsruimte worden gecreëerd en biedt de openbare ruimte een steeds veranderend aanbod. Het plug-in principe maakt de campus ook tijdens de bouw een volledig operationele en aantrekkelijke omgeving. Tijdelijke programma's zoals een Living Lab of Incubator definiëren de identiteit van de campus als een hightech innovatiedistrict in alle ontwikkelingsfasen. Systemen voor energie en water worden in eerste instantie per gebouwcluster georganiseerd: zo worden duurzaamheidsambities al haalbaar tijdens de gefaseerde ontwikkeling.

Een levendige campus

Een gemengd programma van werken, research, wetenschap, startups, sport, recreatie en short stay maakt dat de campus alle uren van de dag een inspirerende plek is om te verblijven. Het netwerk van loop- en fietspaden verbindt de bestaande bebouwing met de nieuwe ontwikkelingen en maakt van de

verschillende wijken van de campus een eenheid. In het hart van de campus ligt een levendig publiek plein waar de Corda Arena - een hypermodern digitaal event centre voor e-sports, conferenties en evenementen met 4.000 zitplaatsen - wordt gerealiseerd.

Dynamische interactie tussen binnen en buiten, tussen natuur en architectuur, kenmerkt deze beloopbare campus. Transparante plinten maken voorbijgangers nieuwsgierig naar wat zich afspeelt in de kantoren en labs, en speelse pixelvormige gevels met hoogteverschillen en groene loggia's laten de overgang tussen gebouw en natuur vervagen.

Vriendelijke en toegankelijke gebouwen met een menselijke schaal, in een gezonde en groene omgeving: in de visie van het Masterplan 2.0 biedt Corda Campus het optimale klimaat voor duurzame, rendabele groei en succesvolle samenwerking. ■

Er groeien bomen op de Trudo Toren

De Trudo Toren in Eindhoven is de eerste Bosco Verticale in Nederland. Met maar liefst 135 bomen, 1.500 struiken en 8.500 planten kun je inderdaad van een bos spreken. De Italiaanse landschapsarchitect Laura Gatti, groenaannemer DuPré en boomkwekerij Van den Berk hebben elk vanuit hun eigen expertise invulling gegeven aan de visie van architect Stefano Boeri.

De vier seizoenen

Hier woon je in het allereerste verticale bos van Nederland. Nog een primeur: het ontwerp van de vermaarde architect Stefano Boeri is het eerste voor de sociale huursector wereldwijd. Hier woon je met de vier seizoenen, met bloesem in de lente en vallende blaadjes in de herfst. Groen waarnaar je geen omkijken hebt, doordat het onderhoud professioneel wordt geregeld. Verder biedt de Trudo Toren alles wat wonen in de stad zo aantrekkelijk maakt. Winkel- en horecaruimte in de plint zijn uitnodigend voor bewoners, maar natuurlijk ook voor hun gasten en andere Strijp-S-bezoekers.

125 sociale huurwoningen

De 18 verdiepingen tellende toren is 70 meter hoog en biedt ruimte aan 125 sociale huurwoningen. Van de 4e tot en met de 18e verdieping zijn er acht lofts per verdieping. Vijf lofts bevinden zich op de derde verdieping, die gedeeld wordt met een grote gezamenlijke binnenruimte en met een groot gezamenlijk dakterras. Een perfecte ruimte om medebewoners te ontmoeten en gezamenlijke activiteiten te organiseren. Er is een grote keuken met sanitaire ruimtes waardoor veel activiteiten mogelijk zijn. Alle lofts bestaan uit een vrij in te delen ruimte van zo'n 50 m2 en een hoogte van maar liefst 3,5 meter.

Bouwkundigen van Inbo werkten aan de complexe technische uitwerking van de toren. Zij engineerden de bakken waar de bomen en struiken in groeien en bloeien. Iedere boom en zijn bak weegt samen een paar duizend kilo die weer en wind op grote hoogte moet doorstaan. Het esthetisch ontwerp van Boeri is vertaald naar een uitvoerbaar plan dat deze last kan dragen. Daarbij

is gekozen voor prefab betonnen bakken die aannemer Stam + de Koning zonder steigers kon plaatsen.

De Trudo Toren maakte van meerdere bouwkundigen heuse plantenexperts. Zij leerden dat de Nederlandse regen voor een verticaal bos niet voldoende is. Ook op 18 hoog hebben bomen water en verzorging nodig. Elk van de 125 bakken heeft eigen sensoren waarmee hydratatie en voeding jaar rond op peil blijft. De engineers legden de puzzel van waterleidingen, afvoer en sensoren zodat de bomen straks werkelijk floreren. Flying gardeners doen al afseilend het snoeiwerk en de verzorging zodat de 'Bosflat' straks zijn naam eer aan doet.

Leuk om te weten

Doordat elke loft beschikt over een balkon met groenbakken, biedt de Trudo Toren in totaal ruimte aan maar liefst 125 volwassen bomen (sommige tot 6,5 meter hoog). In en aan de toren groeien en bloeien meer dan 5.200 struiken en planten, klimmers en hangers. Daarmee ontstaat een groene oase van wel 70 meter hoog. Al deze bomen, struiken en planten zijn op jaarbasis goed voor 50.000 kilo CO2-absorptie en 13.750 kilo zuurstof. De bomen van de Trudo Toren zijn al in 2018 aangekocht. Daardoor konden de wortels alvast wennen aan de toekomstige omgeving in een kleinere ruimte. Alle bomen en planten zijn zorgvuldig geselecteerd dankzij een samenwerking tussen Laura Gatti (Italiaanse botanist), Dupré Groenprojecten en bomenkwekerij Van den Berk in Sint-Oedenrode. In mei 2021 is het eerste vogelnestje in de bomen van de Trudo Toren gespot. In Bosco Verticale in Milaan nestelen ongeveer twintig vogelsoorten in de bomen. ■

Betonstop

Krokusakkoord Vlaamse Regering - Vlaamse Regering herbevestigt ambitie omtrent bouwshift

Na een nacht onderhandelen is de regering-Jambon erin geslaagd knopen door te hakken in twee heikele en aanslepende dossiers: het stikstofdossier en de bouwshift, ook bekend als de betonstop. Wat de bouwshift betreft, herbevestigt de regering de ambitie om tegen 2040 geen open ruimte meer in te nemen.

Wat met Kerstmis niet lukte, lukte Jambon en co nu dus wél. Dat was ook nodig, want met name in het stikstofdossier stapelden de arresten zich op en loerde het doemscenario van een vergunningenstop (zoals in Nederland) om de hoek.

“Voor dit akkoord hebben we water en vuur verzoend”, zo zei een zichtbaar tevreden Vlaams minister-president Jan Jambon in het Vlaams Parlement over het krokusakkoord dat zijn regering de dinsdagnacht heeft bereikt. Vooral in het stikstofdossier was het een uitdaging om natuur, landbouw en industrie te verzoenen. Aan het stikstofakkoord hangt een prijskaartje van 3,6 miljard euro, maar het moet een “gamechanger” worden waarmee Vlaanderen een vergunningenstop kan vermijden.

Het akkoord van de Vlaamse regering over de bouwshift of betonstop voorziet niet enkel in de oprichting van een Lokaal Bouwshiftfonds, de Vlaamse regering wil ook het principe van “planologische neutraliteit” invoeren. “Dat wil zeggen dat lokale besturen enkel nog open ruimte zullen kunnen omzetten (naar wonen of industrie) mits men even veel ruimte schraapt”, zo zei Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir vandaag (24 februari) in het Vlaams Parlement.

Vlaanderen moet dus dringend de uitstoot van stikstof en ammoniak afkomstig van de landbouw en de industrie verminderen om op die manier ook de schadelijke neerslag ervan in natuurgebieden te beperken. Tegen 2030 wil Vlaanderen het teveel aan stikstof in beschermde natuurgebieden met de helft verminderen. Dat is de ambitie. Om die ambitie te realiseren,

trekt Vlaanderen tot 2030 3,6 miljard euro uit, waarvan 2,3 miljard euro aan nieuwe middelen. Die middelen gaan deels naar compensaties voor landbouwers en deels naar natuurherstel.

Vlaamse Regering herbevestigt ambitie omtrent bouwshift

Wat de bouwshift betreft, herbevestigt de regering de ambitie om tegen 2040 geen open ruimte meer in te nemen. Nu verdwijnt er dagelijks nog ongeveer 5 hectare aan open ruimte.

In 2020 werd afgesproken om de lokale besturen aan het roer van de bouwshift te zetten. Alle woonuitbreidingsgebieden, gronden die gemeenten kunnen aansnijden bij een tekort aan bouwgrond, werden onder een stomp geplaatst. Alleen de gemeenteraad kan beslissen of hij die grond laat aansnijden of omzet naar natuur- en landbouwgebied, waarop definitief niet kan worden gebouwd. Experts vreesden alleen dat gemeenten, door het gebrek aan financiering, geen gronden zouden omzetten en dat er in 2040 een gigantische factuur zou volgen voor de Vlaamse regering.

Daarom komt de Vlaamse regering nu op de proppen met een bouwshiftfonds. Dat fonds moet gemeenten financieel ondersteunen in de planschadekosten. Concreet zal Vlaanderen de helft van de kosten op zich nemen wanneer gebieden herbestemd worden naar landbouw, natuur of ander groen. Gaat het om een herbestemming naar bos, dan neemt de Vlaamse overheid zelfs tweederde van de kosten op zich.

Voor die operatie legt de regering een bouwshiftfonds aan met jaarlijks 100 miljoen euro. De middelen voor het fonds moeten uit het klimaatfonds komen. Wie zijn bouwgrond veranderd ziet van bestemming naar landbouw, natuur of bos, zal ook volledig vergoed worden. “Dat gebeurt op basis van 100 procent van de venale waarde van de grond, dat is de geschatte marktwaarde”, dixit Jambon. ■

Akoestische isolatie

Akoestiek in de architectuur wordt vaak over het hoofd gezien en veelal overgelaten aan specialisten in akoestiek. Toch zijn er heel wat disciplines in het bouwwezen waar akoestiek aan te pas komt: natuurlijk zijn er studies over de transmissie van geluid in gebouwen, maar er is ook de structurele akoestiek die onderzoekt hoe structuren waar geluiden worden opgewekt, reageren, de omgevingsakoestiek die geluidsoverlast aanpakt en de akoestische doorlaatbaarheid in een stedelijke omgeving.

Een stad is namelijk een geluidsruijme in die zin dat de organisatie, de stedelijke inrichting en de architectuur bepalen hoe geluid wordt verspreid. Een zone toewijzen aan deze of een andere activiteit (zoals industrie, handel, kantoren) of aan woningen of zelfs een combinatie van functies, bepaalt onvermijdelijk het omgevingsgeluid. En de akoestisch open of gesloten ruimten vallen niet altijd samen met de visuele voorstelling die daarvan gemaakt kan worden. In een akoestisch gesloten ruimte

wordt het geluid dat door een bron wordt voortgebracht, weerkaatst of geabsorbeerd door de obstakels. Het omgevingsgeluid kan mits ingrijpen op diverse niveaus gewijzigd, gecontroleerd of gesaneerd worden.

De verschillende elementen van een bepaalde omgeving hebben min of meer weerkaatsende of absorberende eigenschappen, afhankelijk van het materiaal dat gebruikt wordt. Ingrijpen in de akoestische eigenschappen van deze materialen betekent het omgevingsgeluid van een bepaalde plaats wijzigen. Er zijn architecturale oplossingen. Er moet vooral aandacht zijn voor de organisatie van

de ruimten binnen in een gebouw, maar ook de gevel kan uit verschillende elementen bestaan, die optreden als filters voor het geluid en lijken op bufferzones. Het is belangrijk om ook even stil te staan bij de geluidsafscherming van een gebouw en de voordelen in het achterhoofd te houden die een goede akoestische isolatie kan meebrengen. Het is de ambitie om de eisen van de akoestische kwaliteit beter te respecteren, maar niet in te boeten op innovatie op architecturaal vlak.

Het akoestische succes van een project hangt voor een groot deel af van de initiële keuzes, zowel architecturale als technische en financiële. Het hangt daarnaast ook af van de zorg voor het akoestische concept – isolatie, vormen en volumes, bekleding en afwerking, akoestische variabiliteit – en de goede samenwerking tussen de leden van het team dat leidt. Akoestiek is geen losstaand gegeven, maar hangt samen met de architectuur en de techniek.

Perfekte balans tussen uitstraling en akoestiek

Kijk in Westfield Mall of the Netherlands ook eens omhoog. Hoog boven alle hoofden hangt daar mede het geheime wapen van Nederlands grootste winkelcentrum.

Als grootste winkelbestemming in Nederland, heeft de The Mall of the Netherlands bijna 300 winkels met 7,5 meter hoge winkelpuilen, evenals vele restaurants en amusementsgelegenheden.

Het meesterwerk is ontworpen door MVSA Architects uit Amsterdam. Het uitgangspunt voor het ontwerp was om de verschillende bestaande winkelblokken samen onder één dak te brengen, één identiteit te creëren en er zo een unieke bestemming van te maken.

Foto credits: MVL Media Groep

Voor de realisatie van de complete afbouw heeft Unibail-Rodamco-Westfield, de eigenaar van dit prestigieuze transformatieproject, de firma De Kwakman Groep uit Volendam de opdracht gegund. De firma Pennings Akoestisch Afbouwen uit Rosmalen was verantwoordelijk voor de volledige akoestische plafonduafwerking in dit unieke project.

Om de iconische schaal en stijl te evenaren, was de wens een innovatief plafondsysteem dat past bij de allure van het projectontwerp. Een oplossing met een homogeen en rustig uiterlijk die tevens de gewenste akoestiek in het project regelt. Voor een dergelijk vlaggenschipproject was er in feite maar één keuze: Eleganza™ van Knauf Ceiling Solutions, de perfecte balans tussen zicht en geluid, schoonheid en prestatie.

Met deze complete systeemoplossing is in het hart van de The Mall een verfijnd zintuiglijk ontwerp vormgegeven. Het Eleganza™ is snel, eenvoudig, flexibel en kosteneffectief te installeren. Het biedt de gewenste homogene en rustige optiek en het zorgt voor een uitstekende akoestische controle. Eén van de belangrijkste eisen voor een fijne ambiance om prettig te winkelen, eten en recreëren.

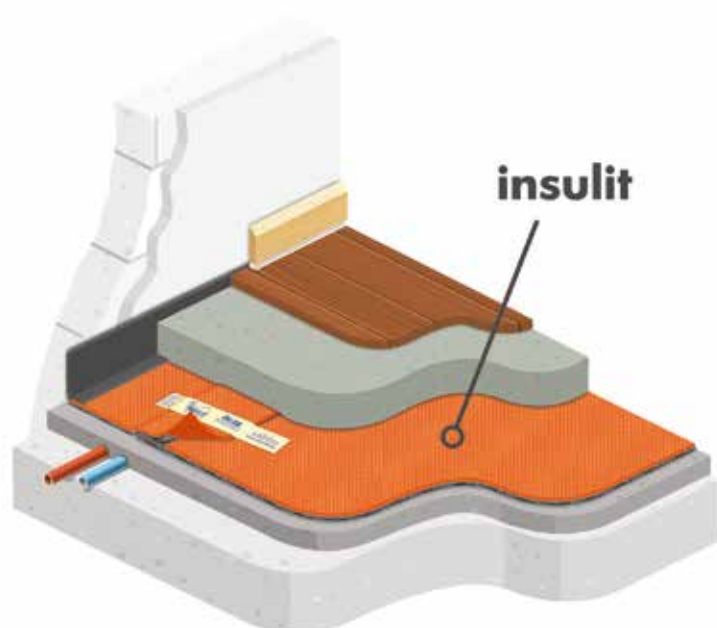
Knauf Ceiling Solutions B.V.
Bijster 37, 4817 HZ Breda, Nederland
Tel: +32 (0) 2 22 30 072 of +31 (0) 76 523 0 200
www.knaufceilingsolutions.com

KNAUFCEILING
Solutions

Op zoek naar dunne akoestische oplossingen voor vloeren, muren of plafonds?

Het Belgisch bedrijf 'insulco' is al meer dan 30 jaar gespecialiseerd in het ontwikkelen, produceren en verdelen van dunne akoestische isolatiematerialen voor de bouwsector. U vindt bij één specialist de oplossing voor het verbeteren van de geluidsisolatie van chapes, parketten, houten vloeren, lichte scheidingswanden, gemeenschappelijke muren, valse plafonds, sanitaire afvoerbuizen, enz.

Onderlagen voor chapes

Onderlagen voor houten structuren

Wereldwijde erkenning voor de akoestiek van chapes

Als pionier in de jaren 80 op het gebied van akoestische onderlagen voor chapes, legde insulco de focus vooral op de ontwikkeling van membranen om het akoestisch comfort tussen vloeren in appartementsgebouwen, scholen, kantoren, ziekenhuizen, enz. aanzienlijk te verbeteren. De "insulit" onderlagen zijn een referentie geworden op de Belgische markt maar ook in het buitenland. Van Europa tot Azië via Afrika, meer dan 10 miljoen m² insulco onderlagen werden wereldwijd gebruikt!

Een (r)evolutie in andere toepassingsgebieden

Insulco loopt voorop op het gebied van innovatie en heeft zijn expertise en kennis ten dienste gesteld van andere akoestische verbeteringen in het gebouw, met de wens om altijd kwaliteitsvolle, dunne, gebruiksvriendelijke en natuurlijk efficiënte oplossingen te bieden.

Naast onderlagen voor chapes biedt insulco ook al jaren membranen voor houtstructuurvloeren of parketvloeren.

Om de akoestiek van lichte wanden zoals scheidingswanden of verlaagde plafonds te verbeteren, werd aan de dunne insulco-oplossingen een unieke gamma zware massa's toegevoegd.

De ideale partner voor het ontwerp van uw projecten

Zoals u zult hebben begrepen kan insulco u helpen met vele oplossingen waarmee u de akoestische prestaties van een gebouw kunt verbeteren.

Aangezien goede resultaten alleen kunnen worden bereikt door de juiste materialen te kiezen, staan gespecialiseerde technische adviseurs ter beschikking van architecten om u te helpen bij het kiezen van de

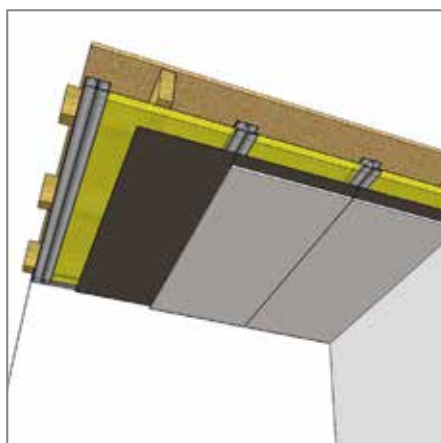
oplossingen die het beste passen bij de specifieke kenmerken van uw project.

Insulco, de Belgische specialist in dunne akoestische oplossingen

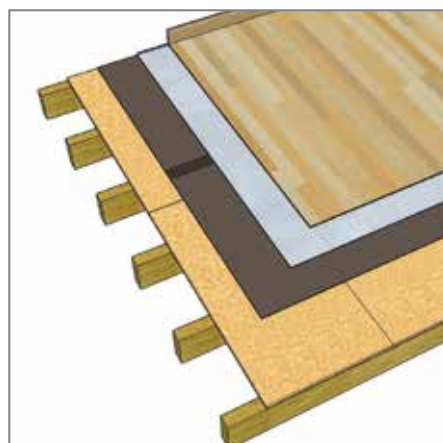
www.insulco.be
067/41 16 10
insulco@insulco.be

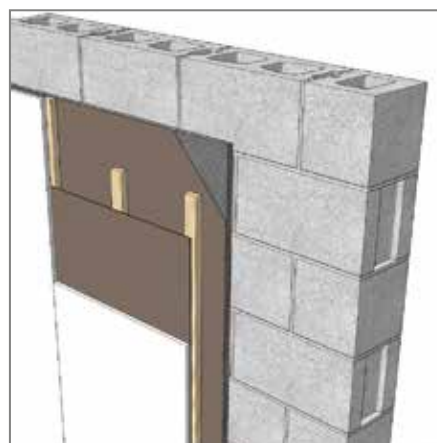
Zware massa's voor lichte wanden

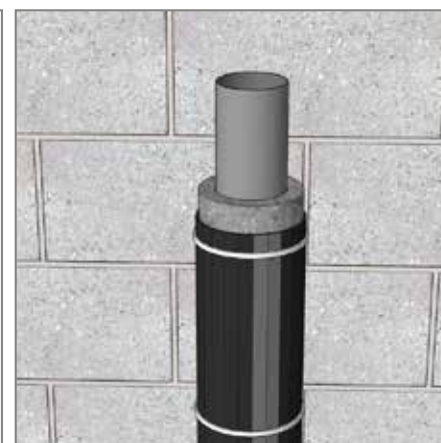
Valse plafonds

Houten vloeren

Voorzetwanden

Afvoerbuizen

DE HOUTWOLSPECIALIST

Meer dan 30 jaar ervaring in houtwol oplossingen, aangevuld met dienstverlening, vallen en vooral opstaan, professionele vakbekwaamheid en een grondige kennis in houtwol, zijn het recept geweest tot de vorming van het succesvolle De Houtwolspecialist. Beschouw het als een keurlabel, maar vooral ook de neutrale en gecentraliseerde plek ten dienste van de architect en aannemer, die een advies en oplossing ontvangt in functie van zijn noden.

Een nieuwe generatie houtwolpanelen

Magnesium- en cementgebonden houtwolpanelen hebben elk hun eigen eigenschappen en mogelijkheden. De Houtwolspecialist heeft beide types in het programma, met respectievelijk de maatvast Heradesign magnesium gebonden houtwol, alsook de hoogwaardige Cewood cement gebonden panelen. De Polyprod cement gebonden panelen gecombineerd met isolatie zoals EPS en rotswol, om zowel de akoestische, brandwerende en thermische vereisten in te vullen, vervolledigen het performante programma.

Akoestiek

Houtwolpanelen combineren alle goede en beschermen de eigenschappen van hout: ze zijn van nature duurzaam en hebben dezelfde levensduur als het gebouw waarin zij gebruikt worden. " Hun unieke oppervlaktestructuur zorgt bovendien voor uitstekende akoestische eigenschappen. Zo behalen bepaalde Heradesign opstellingen een 100% akoestische geluidsabsorptie. In de complexe, maar fascinerende wereld van de akoestiek, spreken we over een α_w -waarde = 1. Het is dus zeker geen verrassing dat ons advies ingewonnen wordt voor toepassingen zoals klassen, sporthallen, burelen, bibliotheken, ... " stelt Christof Van Wymeersch, houtwolspecialist bij Albintra.

Geluidsabsorptie is van belang voor de verstaanbaarheid in een ruimte. De mate van geluidsabsorptie bepaalt of een ruimte galmt en hoe hard een geluidsbron klinkt. Hoe wordt geluidsabsorptie gedefinieerd? Met geluidsabsorptie bedoelt men de reductie van geluidsenergie in een ruimte door energieverliezen van de geluidsgolven

op plafonds, muren etc. De energie van de geluidsgolven wordt door grensvlakken en door objecten en personen in de ruimte geabsorbeerd of weerkaatst. De bijbehorende geluidsabsorptie zorgt ervoor dat het geluid in een ruimte luider of zachter wordt waargenomen. Het vermogen van een stof om geluidsgolven te absorberen hangt af van de eigenschappen van de stof. De poreuze, opencellige structuur van een houtwolpaneel zoals Heradesign, absorbeert het geluid daardoor uitstekend.

In tegenstelling tot cementbinding, zorgt de magnesiumbinding die de houtwol samenbrengt er tevens voor dat de eigenschappen van het hout behouden blijven, waardoor deze vochtregulerend kan werken in de toegepaste ruimten, met bovendien een grote maatvastheid van $\pm 1/-1$ mm omwille van het exclusieve productieproces voor dergelijk type paneel.

'Hout-entiek'

"De producten, gebaseerd op houtwol, hebben een uniek en tijdloos uiterlijk met vele mogelijkheden qua vorm en design. Het ecologische aspect, gecombineerd met het edele en 'warme' karakter van de houtwol -structuur, kenmerken deze uitstekende akoestische oplossingen voor wanden en plafonds", vervolgt collega houtwolspecialist Wout van Mechelen.

Voordelen van De Houtwolspecialist

- Onafhankelijk advies met verschillende merken en types houtwolpanelen, in functie van uw noden
- Ruim aanbod van geattesteerde opstellingen in brandwetgeving, balimpact, akoestiek,...

- Multifunctioneel: brandwerende, thermische en akoestische toepassingen
- Panelen van De Houtwolspecialist bestaan uit 100% PEFC of 100% FSC gecertificeerde houtwolvezels

Wenst u meer gedetailleerde akoestische informatie of tevens een ondersteuning voor uw project(en)? De Houtwolspecialist heeft oren voor uw akoestische vragen.

www.dehoutwolspecialist.be

De Houtwolspecialist
Brandwerende, akoestische en thermische wand- en plafondisolatie
POWERED BY ALBINTRA

Heradesign

Invisivent Air & Comfort: verse lucht én akoestisch comfort

Goed isoleren en luchtdicht (ver)bouwen helpt je energie besparen. Maar om de lucht binnenshuis tegelijk ook gezond te houden, kan je niet zonder een degelijk ventilatiesysteem. Immers – en daar staan we met z'n allen te weinig bij stil – de binnenluchtkwaliteit is er vaak tot 10 x slechter aan toe dan de kwaliteit van de buitenlucht.

Liefst van al ventileer je natuurlijk zo energiezuinig mogelijk. Maar ben je ook op zoek naar een volautomatisch systeem waar je geen omkijken naar hebt? Dan ben je bij een vraaggestuurd C+ ventilatiesysteem aan het juiste adres. Er komt in dat geval net zoveel verse buitenlucht binnen via de Invisivent raamverluchtingen als nodig om de binnenluchtkwaliteit op peil te houden.

De centrale ventilatie-unit Healthbox 3.0 stemt het ventilatieniveau anderzijds volledig af op je leefpatroon en persoonlijke behoeften. De geïntegreerde CO₂-, vocht en

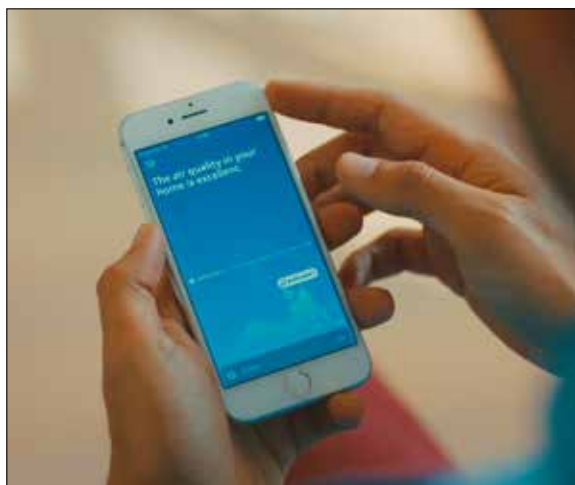
geurtjes-sensoren monitoren de kwaliteit van de binnenlucht 24/7. Zo wordt er enkel meer geventileerd waar en wanneer dat nodig is. Resultaat: een uiterst slimme, stille en energiezuinige manier van ventileren.

Met de rechtstreekse toevoer van verse buitenlucht via verluchtungsroosters bovenop de ramen, ben je altijd zeker van voldoende verse lucht in huis. Zeker omdat de toevoer via de Renson Invisivent raamverluchtingen perfect afgestemd wordt op de gecontroleerde afvoer van de vervuilde lucht via Healthbox 3.0.

De smallere buitenopeningen van de nieuwe Invisivent Air & Comfort raamverluchtingen maken dat die subtiel geïntegreerd kunnen worden in het ontwerp van een woning en zorgen ook voor een hoger akoestisch comfort. Maar daar stopt het niet bij, want beide raamverluchtingen zijn nu standaard uitgerust met akoestisch dempend materiaal. De Invisivent Comfort heeft zijn naam trouwens niet gestolen, want dankzij de zelfregelende klep met terugslagwerking – die dwarsventilatie voorkomt – zorgt die ook thermisch voor een hoger comfort.

Renson
Maalbeekstraat 10, 8790 Waregem
www.renson.eu
info@renson.be
056/30 30 00

Green Deal beïnvloedt werk architecten

Marktonderzoeksbureau USP Marketing Consultancy onderzocht hoe 950 architecten in acht Europese landen denken over de impact die de European Green Deal zal hebben op de bouwsector. Tevens zijn vragen gesteld over de verachtingen van deze sector richting fabrikanten. Het bijbehorende rapport concludeert dat de ondervraagde architecten de impact relatief groot inschatten omdat gebouwen nu eenmaal een aanzienlijke bijdrage leveren aan de jaarlijkse CO₂ uitstoot.

De Europese green deal is een omvangrijk initiatief met mogelijk een grote impact op de bouwsector. Maar veel is nog niet bekend. Welke segmenten zullen bijvoorbeeld het meest profiteren? Welke bouwlementen zullen de impact voelen? En welke impact heeft de green deal op het specificeringsproces? De antwoorden op deze vragen zijn te vinden in het rapport van de European Architectural Barometer van het marktonderzoeksbureau USP Marketing Consultancy.

Conclusies

Dit rapport verscheen in het laatste kwartaal van vorig jaar en geeft aan dat een meerderheid van de architecten al van de European Green Deal gehoord heeft. De groep die echt weet wat die deal inhoudt is echter een stuk kleiner. Toch hebben architecten wel een duidelijk beeld van de manieren waarop de Green Deal hun werk gaat beïnvloeden.

Ten eerste verwachten Europese architecten dat ze het druk gaan krijgen als gevolg van de Green Deal. Een flinke meerderheid verwacht dat het meer werk zal opleveren, ongeacht of ze residentiële of niet-residentiële gebouwen ontwerpen.

Verder verwacht meer dan de helft van de architecten een sterke of zeer sterke impact op hun ontwerpen. Een derde verwacht een lichte invloed. Slechts 8% denkt dat de Green Deal hun manier van ontwerpen niet zal beïnvloeden.

Daarnaast denkt ongeveer een derde van de architecten meer te zullen focussen op technische installaties in hun specificaties. Iets minder dan een derde verwacht zich meer te zullen focussen op isolatie in de gebouwen die ze ontwerpen. Verder noemt ongeveer een kwart een groei in het gebruik van gerecyclede materialen, bio-based materialen en gecertificeerde materialen. ■

Een op de tien in de bouw is vrouw

Een op de tien mensen die werkzaam zijn in de bouw is vandaag een vrouw. Dat blijkt uit cijfers die Bouwunie, de unie van het kmo-bouwbedrijf, naar aanleiding van de Internationale Vrouwendag op 8 maart verzamelde. De verhouding van het aantal mannen en vrouwen blijft stabiel, terwijl vrouwen meer dan welkom zijn, zeker nu de sector smeekt om extra werkkrachten.

Vandaag zijn er 90.885 zelfstandigen in de bouw actief, waarvan 6 procent vrouwen. De bouw stelt 209.733 werknemers tewerk, waarvan driekwart actief is als arbeider. Bij de arbeiders is het aandeel vrouwen eerder beperkt (1,14 procent), bij de bedienden ligt dat aantal veel hoger. Bijna 4 op de 10 van de bedienden is vrouw. Het gaat dan bijvoorbeeld over calculators, werfleiders of administratieve krachten.

“Vrouwen zijn een verrijking voor de sector. Ze spreken minder vaak in bouwjaar-

gon, zijn meer empathisch en kijken verder dan het puur technische. Vrouwen hebben ook vaker meer oog voor detail”, zegt gedelegeerd bestuurder van Bouwunie Jean-Pierre Waeytens. Dat er nog geen sprake is van een echte opmars in de sector is volgens Waeytens niet onlogisch, want “heel wat jobs in de bouw blijven vrij fysiek en zijn niet voor iedereen weggelegd”. Toch zijn er heel wat functies die niet noodzakelijk “mankracht” vragen. “En de bouw blijft een mooie stiel. Je creëert iemands dromen of je lost een probleem op”, aldus Waeytens. ■

Op weg naar een nieuw museum: maak kennis met M.

M. in Almere (NL) is geen museum, althans, nog niet. Het is het begin van een nieuw icoon voor Almere en Flevoland: een toekomstig (inter)nationaal aantrekkelijk museum voor immersieve kunst. M. is een voorproef waarin de plannen voor dit toekomstige museum worden getest en getoetst. De thuisbasis van M. is een bijzonder paviljoen ontworpen door Studio Ossidiana op het terrein van de Floriade Expo 2022 dat opent op 14 april. Ook buiten het paviljoen brengt M. het publiek op allerlei manieren met deze bijzondere, relatief nieuwe kunstvorm in aanraking.

Immersieve kunst en landschapskunst

M. wil immersieve kunst en landschapskunst toegankelijk maken voor iedereen, met en zonder voorkennis van kunst. To immerse betekent onderdompelen en dat is precies wat de kunst die je bij M. beleeft zal doen. Je wordt erin meegenomen, maakt er onderdeel van uit of werkt er zelfs aan mee. Kunst die overall om je heen is, die al je zintuigen aanspreekt en die je blik op de wereld net even anders maakt.

Kunstpaviljoen als thuisbasis voor M.

Afgelopen week werd het kunstpaviljoen, de thuisbasis van M., opgeleverd. Het paviljoen op het terrein van Floriade Expo is ontworpen door het Rotterdamse architectenbureau Studio Ossidiana. Het bestaat uit drie cirkelvormige delen die in het water lijken te drijven.

Bezoekers lopen via een ringvormige promenade die eindigt in een rond platform naar de ingang van het paviljoen. Een deel van het paviljoen is gemaakt met een door Studio Ossidiana zelf ontwikkeld terrazzo van schelpen, mosselen, klei en houtskool

uit de bodem van Flevoland. Het gebouw zelf is transparant en licht, als de zon onder is, op als een lampion.

M. is overall

Momenteel wordt er in het paviljoen hard gewerkt aan het inrichten van de eerste tentoonstelling NaturAlly; wild futures. Hierin voeren vijf (inter)nationale kunstenaars je mee in hun toekomst van de natuur. De tentoonstelling opent op donderdag 14 april, tegelijk met de Floriade Expo 2022. Naast de tentoonstelling, brengt M. haar publiek vanaf de start ook op andere plekken met kunst in aanraking. In samenwerking met Land Art Flevoland organiseert M. van 25 t/m 27 maart het evenement De Groene Kathedraal VerwarMt.

Het door Marinus Boezem ontworpen landschapskunstwerk De Groene Kathedraal wordt drie dagen lang een culturele ontmoetingsplaats met een theaterinstallatie, muziektredens, biologisch eten en wandelingen in de natuur. Vanaf half april verschijnt in het Weerwater in Almere Centrum een interactieve watersculptuur, aangestuurd door de hartslagen van Flevoland. Ook verschijnt in het centrum een tweetal immersieve kun-

stinstallaties waar het publiek zelf aan mee kan werken.

Maak je eigen M.

M. is voor iedereen en van iedereen. Zelfs het logo van M. is altijd anders en wordt door het publiek gemaakt. Onder de noemer 'Jij bent M.' daagt M. haar publiek uit om zelf een eigen M. te maken en die in te sturen als logo. Zo wordt gezamenlijk een online collectie 'M-en' opgebouwd die wordt ingezet in de promotie van M. Iedereen kan een eigen M. maken op jijbentm.art.

Icoon van Flevoland

De komst van M. is een belangrijke eerste stap richting een toekomstig museum. Geworteld in Almere, maar met een internationale horizon. Almere groeit de komende jaren door naar 350.000 inwoners. Daar hoort een cultureel aanbod bij dat aansluit bij de kwaliteiten van de stad en regio die bezoekers van binnen en buiten Almere en Flevoland trekt. Uitgangspunt vormt het eigen(zinnige) profiel van Flevoland waarin pionieren, ruimtelijkheid, durf en talentontwikkeling centraal staan. ■

Architectenkrant is een maandblad uitsluitend bestemd voor de professionelen in de architectuur

www.architectenkrant.be

Maria van Hongarijelaan 64 b6, 1083 Brussel
Tel. 02 772 40 47 - Fax : 02 771 98 01
info@media-xel.com

Redactie : Nicolas Houyoux - hoofdredacteur
nicolas.houyoux@media-xel.com

Publication Manager
Bea Buyse: Tel. + 32 (0)477 77 93 68
bea.buyse@media-xel.com

Sales Manager
Kathleen Metten: Tel: + 32 (0)472 72 34 81
kathleen.metten@media-xel.com

Totaal bereik : 13.700 architecten.
Artikels, foto's en tekeningen in het redactioneel gedeelte van de Architectenkrant bevatten geen publiciteit; producten en bedrijven worden hier uitsluitend vermeld ter informatie van de lezers. Artikels met informatie van eerder publicitaire aard worden opgenomen met de vermelding 'productinfo, advertorial,...'. Alleen de auteurs zijn verantwoordelijk voor de artikels, foto's, illustraties en standpunten die in de Architectenkrant verschijnen.

Copyright 2022 - MediaXel bvba.
Alle rechten voorbehouden, die van vertaling inbegrepen. Paraît également en français.

Woningen van de broers Strebelle beschermd

“Het was belangrijk voor ons om de woningen van Olivier en Claude Strebelle te beschermen. Op die manier houden we de herinnering van deze belangrijke personen van de Brusselse kunstgeschiedenis levend. De volgende generaties zullen hun werk kunnen bewonderen en ze zullen zo een inspiratiebron blijven. De broers Strebelle hadden er hun atelier en richtten er ook de tuin in met verschillende kunstwerken,” zegt Brussels staatssecretaris voor Stedenbouw en Erfgoed Pascal Smet.

Met de pure lijnen en sobere vormen vormen deze woningen een getrouwe afspiegeling van de modernistische architectuur aan het einde van de jaren 1950. De woningen verkeren nog zo goed als in de oorspronkelijke staat. De Brusselse rand telt heel wat woningen in deze moderne stijl, die qua vormen en materialen zeer divers is. Deze huizen weerspiegelen de open blik op de wereld, de zin voor vernieuwing en de vrijheid die eigen zijn aan die tijd. Het huis van Olivier Strebelle en het atelier van Claude zijn opmerkelijke voorbeelden van dit soort huizen in het Brussels gewest.

De gehele site, met de kasseiweg, het huis-atelier van Claude Strebelle, het huis-atelier van Olivier Strebelle en het landschap met een mengeling van exotische, dichte beplanting en monumentale beeldhouwwerken bevat veel elementen met historisch, artistiek, esthetisch en wetenschappelijk belang die gewaardeerd en bewaard verdienen te worden.

Geschiedenis van de huizen:

In 1955 vraagt de jonge beeldhouwer Olivier Strebelle aan zijn vriend André Jacquemain

om de plannen voor zijn huis te verwezenlijken. In 1958 wordt alles afgerond met een uitbreiding die met de woonst verbonden is en die het beeldhouwatelier herbergt. Het eigendom Strebelle situeert zich op de grens van de gemeente Ukkel, naast het Verrewinkelbos.

De twee vrienden ontwerpen een huis dat aan het reliëf van het terrein is aangepast. Het huis en de tuin passen dan ook perfect bij elkaar. Ze bevatten zowel beeldhouwwerken van Olivier Strebelle als boomsoorten uit alle hoeken van de wereld (reuzenzilversparren, rode esdoorns, den-nen afkomstig van de kust van de Stille Oceaan, een treurceder ...). De inrichting werd door interieurarchitect-designer Jules Wabbes ontworpen.

Het werk van Strebelle evolueert en hij begint zich toe te leggen op de creatie van omvangrijke beeldhouwwerken. Omdat zijn werken zo monumentaal zijn, wordt in 1958 een nieuw atelier op het souterrain toegevoegd. Het staat een beetje los van de oorspronkelijke constructie en is toegankelijk via een gang onder de keuken. ■

Stad Antwerpen zoekt Antwerpse dakenkunstenaars voor residenties in Faro en Chemnitz

Het DAKkan programma van de stad Antwerpen heeft als doel zoveel mogelijk daken in de stad occasioneel en structureel te ontsluiten voor publiek. Hiervoor zet het programma onder andere in op een dakenfestival met een sterk artistiek luik en uitwisseling van kennis en kunstenaars. Met DAKkan maakt Antwerpen deel uit van het European Creative Rooftop network waartoe ook de steden Faro en Chemnitz behoren, en organisaties uit Amsterdam, Barcelona, Belfast, Gotenburg, Nicosia en Rotterdam.

Chemnitz (Duitsland) is geselecteerd als Europese culturele hoofdstad voor 2025 en Faro (Portugal) is kandidaat voor dezelfde titel in 2027. Voor DAKkan zet Antwerpen met deze beide steden een uitwisseling van kunstenaarsresidenties op via een open oproep naar Antwerpse kunstenaars, om zich kandidaat te stellen voor een werkverblijf in Chemnitz en Faro. Tijdens de residentie reflecteren de kunstenaars over het dak als thema: “hoe kunnen we stadsdaken duurzaam inzetten als inclusieve ontmoetingsruimte, woonruimte en creatieruimte?”

De open oproep is gericht naar kunstenaars van alle niveaus (amateur, startend en ervaren) én alle disciplines (theater, dans, muziek, beeldend, installatie, licht, video, ...). Na 2 juryrondes (lokaal en internationaal) worden 2 kunstenaars geselecteerd die in Faro en Chemnitz een dak toegewezen krijgen waarrond ze zullen werken. De residenties gaan in beide steden door in juni 2022, waar het resultaat getoond wordt tijdens een dakenfestival eind juni 2022.

“Het DAKkan programma is verweven met een dynamisch Europees steden netwerk. Dankzij de uitwisseling van 6 kunstenaars tussen de 3 steden, kunnen we niet alleen het artistiek potentieel van daken in de verf zetten, maar intensief samenwerken met Chemnitz en Faro, respectievelijk Europese culturele hoofdstad 2025 en kandidaat voor dezelfde titel in 2027.” — Schepen voor cultuur, Nabilla Ait Daoud

Faro en Chemnitz selecteren op hun beurt twee kunstenaars die in september in Antwerpen een residentie zullen houden. De locaties in Antwerpen zijn twee artistieke werkplaatsen, de Blickfabriek in Hoboken en PAKT met haar dakboerderij in het Groen Kwartier in Antwerpen. Beide locaties werken ook al geruime tijd samen met DAKkan. De kunstenaars zullen het resultaat van hun residentie tonen tijdens het DAKkan festival op 16-17 en 18 september 2022. ■

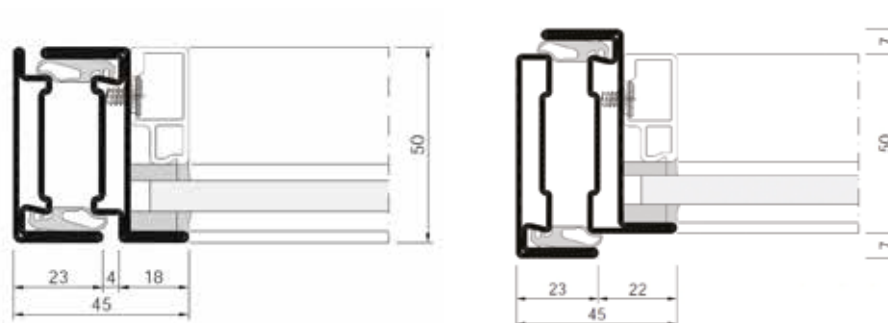
De Forster Presto serie krijgt een prachtige nieuwe variant: Forster Presto XS.

De **superslanke stalen profielen van Forster** laten een maximale daglichtinval en transparantie toe. De aanzichtbreedte voor de vaste ramen bedraagt slechts 23mm en voor opendraaiende elementen 45mm.

Dankzij het elegante en slanke aanzicht passen Forster Presto XS-profielen perfect in de hedendaagse architectuur en projecten op zoek naar een **minimalistisch design**. Het staal geeft uw ruimte direct een meer **industriële, authentieke of moderne look**. Het systeem leent zich dan ook uitstekend voor de **restauratie en renovatie** van oude gebouwen.

forsterprestoXS

Ultraslanke stalen binnendeur

forster

Reynaers Aluminium NV
Oude Liersebaan 266, B-2570 Duffel
Tel 015 30 85 33 / luc.hermans@forstersystems.com
www.forstersystems.com

[KLIK HIER VOOR MEER INFO](#)